

Heydər Əliyev ili

Heydər Əliyev dövlətçilik idealları və müasir dövr

AMEA və "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən elmi konfrans

2023-cü ilin respublikamızda "Heydər Əliyev ili" elan olunması ilə əlaqədar Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin Böyük zalında AMEA və "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkilatçılığı ilə "Heydər Əliyev dövlətçilik idealları və müasir dövr" mövzusunda elmi konfrans keçirilib. Konfrans iştirakçıları əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin AMEA-dakı büstü önünə gül dəstələri qoyub, xatirəsinə ehtiramla yad ediblər. Daha sonra tədbir iştirakçıları Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən kitab sərgisi ilə tanış olublar.

→ 45

Böyük quruculuqdan möhtəşəm yüksəlişə

İlham Əliyev 2023-cü ilin əsas prioritetlərini və hədəflərini müəyyənləşdirdi

Qlobal iqtisadiyyatın üzəlişdiyi ağır sınaq illərinin ardından digər böyük dövlətlər kimi yeni inkişaf strategiyalarını postböhran dövrünün çağırışlarına uyğun müəyyənləşdirən Azərbaycan daha bir il uğurla geridə qoydu.

Hələ ötən il ekspertlər 2022-ci il dünya iqtisadiyyatının tənəzzildən çıxaraq bərpa dövrünə keçid il kimi səciyyələndirirdilər. Amma dünyanın bir parçası olan və İkinci Qarabağ müharibəsindən şanlı Zəfərlə çıxan Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlığı və hətta ÜDM-in artımı onu deməyə əsas verir ki, qarşıya qoyulan bütün hədəflər düzgün müəyyənləşdirilmişdir.

Prezident İlham Əliyevin yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibəsində səsləndirdiyi fikirlər də bunu deməyə bir daha əsas verir. Prezident program xarakterli fikirləri ilə həm ötən ilin uğurlarını dəyərləndirdi, həm də qarşıdakı prioritetləri göstərdi.

Artan sosial-iqtisadi göstəricilər

Hazırda Azərbaycan regionun ən sürətlə inkişaf edən qüdrətli dövlətidir. Ötən illər ərzində respublikamızın bölgələrinin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən layihələrin uğurlu göstəriciləri, yaranan mənzərə hər bir ölkə üçün nümunə ola bilər. Ölkənin maliyyə

imkanlarının artması isə onu deməyə əsas verir ki, qarşıdakı dövrdə də regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları uğurla icra olunacaq.

İlham Əliyevin sosial-iqtisadi islahatları, qəbul etdiyi müdərəqqi qərarları sayəsində ölkə iqtisadiyyatındakı artım tempi rəqəmlərdə də öz əksini tapır və bu da görülən işlərin təsdiqi hesab olunur. Bunu uğurlu sosial-iqtisadi göstəricilərə nəzər yetirdikdə aydın şəkildə görə bilərik:

- İqtisadiyyat 5 faiz, qeyri-neft sektoru 9 faizdən çox artıb;
- ümumi daxili məhsul 134 milyard manata çatıb;
- xarici ticarət artaraq 50 milyard dollara ötdü;
- xarici ticarətin müsbət saldosu 25 milyard dollar təşkil edir;
- dövlətin xarici borcu 7 milyard dollardan aşağıdır;
- minimum əməkhaqqı 15 faiz artaraq 345 manata çatıb;
- minimum pensiya 16,7 faiz artaraq 280 manata yüksəlib;
- 60 minə yaxın ailə ayda dövlətdən 460 manat ünvanlı sosial yardım alıb;
- şəhid ailələri və müharibə əlillərindən 1500 ailəyə yeni mənzil verilib;
- 60 min ailə 2 özlünməşgüllüq proqramına cəlb edilib;

→ 3

Prezident siyasi partiyalar haqqında qanunu təsdiqlədi

→ 63

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İtaliyanın müdafiə nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 11-də İtaliya Respublikasının müdafiə naziri Quido Krosettonu qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev strateji tərəfdaşlığa əsaslanan Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyini bildirərək, bu baxımdan yüksək səviyyəli qar-

şılıqlı səfərlərin əhəmiyyətini vurğuladı, özünün İtaliyaya son səfərini məmnunluqla qeyd etdi.

→ 2

Xankəndidəki ermənilər ümid edirlər: "İlham Əliyevin sayəsində xoş gün görə bilərik"

→ 9

Laçın-Xankəndi yolu tarixi günlərə şahidlik edir

Şaxtılı və qarlı havaya baxmayaraq, azərbaycanlı fəallar sərvətlərimizin keşiyini çəkirlər

Bu aksiya Azərbaycan ictimaiyyətinin haqlı narazılığının göstəricisi, milli birliyimizin bariz nümunəsidir. Fəallar nəticə əldə olunana qədər aksiyanı davam etdirəcəklərini bəyan edir, sərvətlərimizin keşiyində dayanmağı özlərinə borc bilirlər. Havanın qarlı-şaxtılı olmasına baxmayaraq, iştirakçıların etirazları davam etdirmələri xalqımızın sarsılmaz əzmkarlığından xəbər verir.

Prezident müsahibəsində bu məsələyə də nöqtə qoyaraq bir daha bəyan etdi ki, "bizim məqsədimiz blokada deyil". Həqiqətən də, humanitar məqsədlə yüklər gün ərzində Laçın yolundan sərbəst şəkildə buraxılır və aidiyyəti strukturlarımız, eləcə də sülhməramlılar tərəfindən bununla bağlı gündəlik yazılı və vizual qeydiyyat rəsmiləşdirilir. Bütün bunların fonunda blokadadan danışanlar, deməli, Xankəndiyə silah-sursat daşınmasının qarşısını alınmasından, iranlı diversantların və sabitlik üçün digər təhlükəli ünsürlərin bölgəyə gəlişinə son qoyulmasından narahatdırlar.

→ 9

Milli etirazın təntənəsi

Vətəndaş cəmiyyəti fəallarının və gənclərimizin Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri aksiyanın başlanmasının bir ayı tamam oldu

"...O günlərə "Eşq olsun!" demək istəyirəm, onlar bizim fəxrimizdir. Qeyd etdiyiniz kimi, gecə-gündüz şaxtılı-qarlı havada oradadırlar, öz haqlarını tələb edirlər və bir daha Azərbaycan gəncinin nə qədər yüksək keyfiyyətlərə malik olduğunu bütün dünyaya göstərirlər".

Prezident İlham Əliyevin yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibədə qürurla vurğuladığı kimi, Azərbaycan gəncləri Vətən müharibəsində misilsiz şücaət göstərərək torpaqlarımızı işğaldan azad etdiyi kimi, indi də milli mara-

qlarımızın təmin olunması namına Laçın-Xankəndi yolunda əzmlə mübarizə aparırlar. Artıq Laçın-Xankəndi yolundakı etiraz aksiyasının başlanmasının bir ayı tamam oldu.

→ 9

İƏT Azərbaycan ərazisində təbii sərvətlərin qanunsuz istismarını pisləyib

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində Ermənistan tərəfindən təbii sərvətlərin qanunsuz istismarını pisləyib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə İƏT Baş Katibliyinin bəyanatında qeyd olunub.

Bildirilib ki, bu, 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya arasında imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın pozulmasıdır.

"Beynəlxalq hüquq və Azərbaycan Respublikasının milli qanunvericiliyinə əsasən, faydalı qazıntı yataqlarının ekoloji amillər nəzərə alınmadan istismarı nöinki qanunsuzdur, həm də ciddi və qanuni narahatlıq doğurur", - deyərək bəyanatda qeyd olunub.

Katiblik bütün tərəfləri fikir ayrılıqlarını dialoq yolu ilə həll etməyə çağırır və Azərbaycanın bu istiqamətdə sayələrini yüksək qiymətləndirir.

2022-ci il martın 22-23-də Pakistan İslam Respublikasının İslamabad şəhərində keçirilmiş İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 48-ci Sessiyası tərəfindən qəbul edilmiş qətnaməni xatırladaraq, Baş Katiblik Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin bir-birinin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin qarşılıqlı tanınması və hörmət prinsipləri əsasında normalaşdırılmasına çağırış edib.

M.M.Məmmədovun Azərbaycan Respublikasının İsrail Dövlətində fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Muxtar Məmməd oğlu Məmmədov Azərbaycan Respublikasının İsrail Dövlətində fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 yanvar 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 583; 2001, № 7, maddə 454, № 9, maddə 576, № 12, maddə 734; 2002, № 5, maddə 249, № 12, maddə 707; 2003, № 8, maddə 425, № 12 (I kitab), maddə 671; 2004, № 1, maddə 1, № 11, maddə 887, № 12, maddə 980; 2005, № 2, maddə 61, № 8, maddə 688, № 12, maddə 1081; 2006, № 12, maddələr 1005, 1026; 2007, № 1, maddə 4, № 6, maddə 597, № 8, maddə 745, № 11, maddə 1053, № 12, maddə 1192; 2008, № 7, maddə 602, № 11, maddə 960; 2009, № 7, maddə 506; 2011, № 1, maddə 14, № 7, maddələr 588, 603, № 12, maddə 1115; 2012, № 6, maddələr 500, 513, № 7, maddə 652, № 9, maddə 841, № 12, maddə 1226; 2013, № 2, maddə 91, № 4, maddə 366, № 11, maddə 1278, № 12, maddələr 1483, 1486, 1495; 2014, № 2, maddələr 94, 98, № 6, maddə 608, № 7, maddə 770, № 8, maddə 957, № 10, maddə 1158, № 12, maddə 1525; 2015, № 1, maddə 11, № 12, maddə 1433; 2016, № 2 (I kitab), maddə 207, № 3, maddələr 396, 402, № 5, maddə 848, № 6, maddələr 973, 974, 1015, № 7, maddə 1245, № 10, maddə 1603, № 11, maddələr 1752, 1792, 1793, № 12, maddələr 2001, 2037, 2046; 2017, № 2, maddə 146, № 5, maddələr 695, 723, 737, № 6, maddə 1055, № 7, maddə 1304, № 8, maddə 1509, № 12 (I kitab), maddələr 2219, 2251, 2270; 2018, № 2, maddə 149, № 5, maddə 863, № 6, maddə 1193, № 7 (I kitab), maddələr 1414, 1427, № 10, maddə 1962, № 11, maddələr 2186, 2210, № 12 (I kitab), maddələr 2498, 2509; 2019, № 1, maddə 30, № 4, maddə 590, № 5, maddələr 796, 801, 804, 812, 814, № 8, maddələr 1364, 1373, 1378, № 12, maddə 1894; 2020, № 5, maddə 522, № 6, maddələr 668, 678, № 7, maddə 832, № 8, maddə 1013, № 11, maddələr 1328, 1334, № 12 (I kitab), maddələr 1439, 1441, 1454, 1455; 2021, № 3, maddə 211, № 6 (I kitab), maddələr 541, 551, 555, № 7, maddələr 698, 711, № 8, maddə 894, № 10, maddələr 1090, 1092, № 12, maddələr 1305, 1337; 2022, № 1, maddələr 6, 7, 17, № 6, maddə 587, № 7, maddə 716, № 8, maddə 832) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 30.6.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"30.6.5. "Sosial sığorta haqqında", "İşsizlikdən sığorta haqqında", "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarından irəli gələn vəzifələrin icrası üçün zəruri olan hədlərdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma);".

2. 30.6.14-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 30.6.15-ci maddə əlavə edilsin:

"30.6.15. "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 16-cı maddəsinin 1-ci hissəsinin tətbiqi edilməsi məqsədli üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma)".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 noyabr 2022-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 644-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 644-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 30.6.5-ci və 30.6.15-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Məcəllənin 30.6.5-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi nəzərdə tutulur;

1.3. həmin Məcəllənin 30.6.15-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidməti qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 29 noyabr tarixli 644-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 yanvar 2023-cü il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İtaliyanın müdafiə nazirini qəbul edib

Əvvəli 1-ci səh.

Dövlətimizin başçısı İtaliya Respublikası Nazirlər Şurasının yeni Sədri Ciorcia Meloniyə təbrik məktubu göndərdiyini xatırladaraq, yeni hökumətin formalaşmasından qısa müddət keçməsinə baxmayaraq, müdafiə naziri səviyyəsində ölkəmizə səfərin həyata keçirilməsinin əlaqələrimizin yaxşı göstəricisi olduğunu qeyd etdi və əminliyini bildirdi ki, yeni hökumətlə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq uğurlu olacaq.

Romannın tarixi rayonunda Azərbaycan səfirliyinin yeni binasının açılışında ilk tədbirin ADA Universiteti ilə İtaliyanın beş aparıcı ali təhsil müəssisəsi arasında akademik əməkdaşlığa dair imzalanmış sazişlərin mübadiləsi mərasimində iştirak etdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya-Azərbaycan Universitetinin Azərbaycandakı binasının inşasının yekunlaşmaq üzrə olduğunu dedi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan-NATO və Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinin genişləndirilməsində İtaliyanın verdiyi töhfəni yüksək qiymətləndirərək qeyd etdi ki, ölkələrimiz

arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən energetika sahəsində uğurlu əməkdaşlıq aparılır. Prezident İlham Əliyev bu baxımdan "Cənub qaz dəhlizi"nin somərəli fəaliyyətini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Quido Krosettonun Azərbaycana səfərinin həm ölkələrimizin aidıyyəti qurumları arasında, həm də daha geniş mənada

əməkdaşlığın möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcəyinə əminliyini bildirdi, ikitərəfli münasibətlərimizin bundan sonra da möhkəmlənməsinə ümidvarlığını ifadə etdi.

Prezident İlham Əliyev ilə görüşdən şərəf duyduğunu bildiren Quido Krosetto ilk növbədə İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın salamlarını

dövlətimizin başçısına çatdırdı və qeyd etdi ki, səfərdən öncə İtaliya Prezidenti ilə görüşü zamanı Sercio Mattarella özünün Azərbaycana, dövlətimizin başçısına isə İtaliyaya səfərinin məmnunluqla xatırladığı və Azərbaycan Prezidenti ilə dostluq əlaqələrinin mövcudluğunu bir daha vurğulayıb. Dövlətimizin başçısı salamlara və xoş

sözlərə görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İtaliya Prezidenti-nə çatdırmağı xahiş etdi. Quido Krosetto səfərdən əvvəl eyni zamanda İtaliya Respublikası Nazirlər Şurasının Sədri Ciorcia Meloni ilə də görüş-düyünü bildirərək qeyd etdi ki, Ciorcia Meloni vurğulayıb ki, İtaliya müdafiə nazirinin ölkəmizə səfəri İtaliya hökumətinin Azərbaycanla əməkdaşlığı daha da genişləndirmək əzminə olduğunu göstərir.

Nazir Quido Krosetto qeyd etdi ki, Azərbaycan Prezidentinin İtaliyaya səfərləri bu ölkədə hər zaman böyük məmnunluqla qarşılanır.

Qonaq Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-NATO və Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinin inkişafında İtaliyanın oynadığı rola verdiyi qiymətə görə minnətdarlığını ifadə etdi.

Guido Krosetto Bakıda gedən inkişaf proseslərinin onlarda dərindən təsəvvür hissi yaratdığını dedi.

Söhbət zamanı energetika, inşaat, turizm, kond təsəvvüratı, müdafiə sənayesi və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün yaxşı perspektivlərin olduğunu bildirdi.

Azərbaycanla Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında əlaqələrin daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar var

Yanvarın 11-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Şura Məclisinin Səudiyyə Ərəbistanı-Azərbaycan parlamentlərarası əlaqələr üzrə dostluq qrupunun rəhbəri Fəyaz bin Abdullah Əl-Şəhrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, qonaqları salamlayan Milli Məclisin Sədri ölkəmizin Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı ilə əlaqələrin inkişafına və müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə xüsusi önəm verdiyini qeyd etdi. Bildirib ki, bu gün ölkələrimiz arasında əlaqələr yüksək səviyyədədir, amma bunun daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar mövcuddur. Sözsüz ki, ikitərəfli əlaqələrin inkişafında ali və yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin müstəsna rolu var.

Parlamentin sədri vurğulayıb ki, iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafı Azərbaycan xalqının Ümmümilli Lideri Heydər Əliyevin 1994-cü ildə Səudiyyə Ərəbistanına səfəri ilə başlayıb və bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində somərəli əməkdaşlıq etdiyini vurğulayan spiker Səudiyyə Ərəbistanının beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə BMT və İƏT çərçivəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına verdiyi dəstəyi və tutduğu ədalətli mövqeyini yüksək qiymətləndirib. Bildirilib ki, Səudiyyə Ərəbistanı nadir ölkələrdəndir ki, Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyinə görə Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmayıb və bu, Azərbaycan xalqına, Azərbaycan dövlətinə göstərilmiş böyük mənəvi dəstək və qardaşlığın əlamətidir.

44 günlük Vətən müharibəsinin nəticələrindən danışan spiker bildirib ki, Azərbaycan Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş ərazilərimizdən qeyd-şartsiz çıxarılmasını tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 27 il yerinə yetirilməmiş qalan dörd qətnaməsini, digər beynəlxalq təşkilatların müvafiq qərar və qətnamələrini öz gücü ilə həyata keçirərək torpaqlarını işğaldan azad edib. O, Ermənistanın 30 illik işğal dövründə Azərbaycan torpaqlarında İslam dininə aid abidələri dağıtmaq, məscidləri təhqir etmək siyasəti yürütdüyünü, bununla nəinki Azərbaycan xalqını, bütün müsəlman aləmini təhqir etdiyini xatırladı.

Parlamentin sədri Azərbaycanın işğaldan azad edilməsi ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa işləri apardığını, artıq keçmiş məcburi köçkünlərimizin doğma yurdlarına qayıtmaları prosesinin başladığını bildirdi. Qeyd olunub ki, ərazilərin Ermənistan tərəfindən minalanması bu prosesə maneçilik törədir.

Milli Məclisin Sədri Ermənistanla yaşayan azərbaycanlıların öz doğma torpaqlarından hətta münasibətlərlə başlayandan öncə qovulduğunu deyərək, müasir Ermənistanın tarixi Azərbaycan

torpaqlarında yaradıldığını və azərbaycanlıların bu torpaqlarda osrlər boyu yaşadıklarını qonaqların diqqətinə çatdırıb. Parlamentin rəhbəri qərbi azərbaycanlıların da öz doğma torpaqlarına geri qayıdacaqlarına inamını ifadə etdi.

Spiker bildirib ki, Azərbaycan regionda uzunmüddətli sülhün və sabitliyin təmin edilməsi üçün soy göstərir. Lakin Ermənistan müxtəlif bəhanələrlə bu məsələdən yayınır.

Sonra Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanı parlamentləri arasında əlaqələrin inkişafından söz açan spiker qeyd etdi ki, hər iki ölkənin qanunvericilik orqanlarında dostluq qruplarının fəaliyyəti, komitələr arasında əməkdaşlıq parlamentlərarası əlaqələrin inkişafı baxımından önəmlidir.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsi barədə danışan spiker Sahibə Qafarova beynəlxalq parlament platformalarında əməkdaşlığın önəminə toxunub. Milli Məclisin Sədri Səudiyyə Ərəbistanı parlamentinin nümayəndə heyətinin bu səfərinin qardaş xalqlarımız arasında münasibətlərin, parlamentlərarası əlaqələrin daha da dərindən

işinə xidmət edəcəyinə inamını ifadə etdi. Səmi qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildiren Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Şura Məclisinin Səudiyyə Ərəbistanı-Azərbaycan parlamentlərarası əlaqələr üzrə dostluq qrupunun rəhbəri Fəyaz bin Abdullah Əl-Şəhri ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına və əməkdaşlığın dərindən təməlinə böyük önəm verdiyini bildirdi.

Dostluq qrupunun rəhbəri deyib ki, Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə baş verən yüksək inkişaf proseslərini çox yüksək qiymətləndirir. O, ölkəmizin dövlət başçısının Azərbaycanın inamı ilə təvədiş olması ilə bağlı fikirlərini xatırladaraq, vurğulayıb ki, bu fikirlər dövlətimizin əsasında münasibətlərdə də öz əksini tapır. Qonaq səfər çərçivəsində Bakıda gördükləri ilə bağlı yüksək təəssüratlarını bölüşüb və ölkəmizdə rifahın, əmin-amanlığın şahidi olduqlarını qeyd etdi.

O, iki ölkə arasında əlaqələrin yüksək səviyyəyə olmasını qeyd etdi, müxtəlif sahələrdə, o cümlədən qanunverici orqanlar arasında əməkdaşlığın hər iki ölkənin xalqlarının maraqlarına uyğun olduğunu vurğulayıb, bu istiqamətdə fikirlərini bölüşüb.

Söhbətdə ikitərəfli münasibətlərin, parlamentlərarası təmasların, dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafı, iqtisadi münasibətlərin, ticarət əlaqələrimizin təşviqi, investisiya sahəsində yeni əməkdaşlıq imkanları və qarşılıqlı maraqa doğuran digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə Milli Məclisin Səudiyyə Ərəbistanı ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Fərid Hacıyev, ölkəmizin Səudiyyə Ərəbistanındakı səfiri Şahin Abdullayev və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Qarşılıqlı səfərlər və görüşlər əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir

Yanvarın 11-də Milli Məclisin Səudiyyə Ərəbistanı ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Şura Məclisinin Azərbaycanla parlamentlərarası əlaqələr üzrə dostluq qrupunun üzvləri arasında görüş keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Milli Məclisin Səudiyyə Ərəbistanı ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Fatma Yıldırım qonaqları salamlayaraq qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə xidmət etdiyini söyləyib. İki ölkə və xalqlarımız arasında ortaq mənəvi dəyərlərə söykənən dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin olduğunu bildirdi.

O, dövlətlərimiz arasında əlaqələrin inkişafında parlamentlərarası əlaqələr üzrə dostluq qrupunun rəhbəri Fəyaz bin Abdullah Əl-Şəhri xalqlarımız arasında dostluq münasibətlərini yüksək qiymətləndirib. O, parlament nümayəndə heyətləri arasında qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətini qeyd etdi. Dostluq qrupunun rəhbəri və üzvləri çıxışlarında ölkəmizə səfərdən məmnunluqları ifadə ediblər, Azərbaycanda gördükləri inkişafı bağlı xoş təəssüratlarını bölüşüblər. Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycanla müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlı olduğunu bildirdilər. Qonaqlar turizm, energetika, neft-qaz, bərpaolunan enerji, investisiya istiqamətlərində əlaqələrin inkişaf etdi-

rilməsinin vacibliyindən söhbət açdılar. Habelə təhsil, elm sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinin önəmli olduğunu söyləyiblər. Ölkələrimizdə qadınların ictimai-siyasi həyatda fəal iştirak etdiklərini bildirdilər.

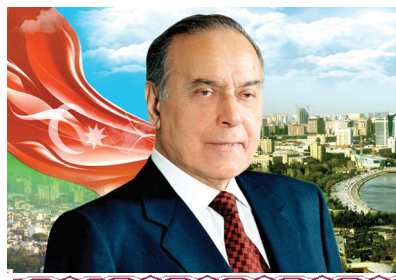
Parlamentlərarası əlaqələrə bağlı fikirlərini bölüşən Səudiyyə Ərəbistanı nümayəndə heyətinin üzvləri dostluq qrupları çərçivəsində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin vacibliyindən bəhs etdilər. Hər iki ölkə parlamentlərində mövcud olan müvafiq komitələr arasında əlaqələrin qanunvericilik sahəsində təcrübə və informasiya mübadiləsi baxımından əhəmiyyətindən danışdılar.

Milli Məclisin Səudiyyə Ərəbistanı ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvləri Əhliman Əmiraslanov, Anar İsgəndərov, Aydın Mirzəzadə, Anar Məmmədov, Ceyhan Məmmədov, Könül Nurullayeva görüşdə iştirak ediblər.

Deputatlarımız öz çıxışlarında parlamentlərarası əlaqələrin genişləndirilməsi ilə bağlı fikirlərini açıqlayıblar. Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycanın mövqeyini müxtəlif platformalarda dəstəklədiyini qeyd etdilər. Səhiyyə, təhsil, gənclər və idman sahələrində əməkdaşlığın inkişaf etdiyini söyləyiblər.

Görüşdə qarşılıqlı maraqa doğuran məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Heydər Əliyev İli 2023

Heydər Əliyev dövlətçilik

AMEA və "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən elmi konfrans

2023-cü ilin respublikamızda "Heydər Əliyev İli" elan olunması ilə əlaqədar Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin Böyük zalında AMEA və "Azərbaycan" qəzetinin birgə təşkilatçılığı ilə "Heydər Əliyev dövlətçilik idealları və müasir dövr" mövzusunda elmi konfrans keçirilib.

Konfrans iştirakçıları əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin AMEA-dakı büstü önünə gül dəstələri qoyub, xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Daha sonra tədbir iştirakçıları Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən kitab sərgisi ilə tanış olublar.

Elmi konfransda giriş nitqi ilə çıxış edən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik, Milli Məclisin deputatı İsa HƏBİBƏYLİ qeyd etdi ki, rəsmi dövlət qəzeti olan "Azərbaycan"la birgə keçirilən "Heydər Əliyev dövlətçilik idealları və müasir dövr" mövzusunda elmi konfransla Milli Elmlər Akademiyası "Heydər Əliyev İli"nə start verir.

Artıq ilk ongunluyunu yaşadığımız 2023-cü il Azərbaycanın çoxoxsalı tarixinə "Heydər Əliyev İli" kimi daxil olur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli sərəncamı ilə 2023-cü il "Heydər Əliyev İli" kimi elan etməsi ölkəmizin çoxoxsalı tarixinin bu qeyri-adi təqvim ilini də əbədiləşdirmişdir. Bundan əvvəlki illərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları ilə Azərbaycanda böyük uğurla keçirilmiş Nizami Gəncəvi və İmadəddin Nəsimi illəri müstəqil ölkəmizdə milli şüurun, ədəbi-elmi tərəkürün, milli-mənəvi özünüdərk proseslərinin dərinləşməsinə və genişləndirilməsinə uğurla xidmət etmişdir. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı əsasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" kimi keçirilməsi respublikamızda müstəqil dövlətçilik düşüncəsinin, azərbaycançılıq ideallarının, vətənpərvərlik təbiiyətini daha da möhkəmləndirilməsinə özünün sənəballi töhfələrini verəcəkdir.

Həmçinin yaxşı mələmud ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev dünyada görkəmli dövlət xadimlərindən biri kimi qəbul olunur. Dünyanın məşhur şəxsiyyətləri, böyük siyasətçiləri Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik sahəsindəki müstəsna istedadını və böyük siyasətçiliyi xüsusi məharəti yüksək qiymətləndirmişlər. Amerikan keçmiş Prezidenti Bill Klintonun Heydər Əliyevə "dünyanın idarə etməyi bacaran görkəmli bir siyasətçi" kimi yüksək qiymət verməsi, Türkiyə Cümhuriyyətinin keçmiş prezidenti Süleyman Dəmirəlin bu böyük dövlət xadiminin "bütün türk dünyasını yetişdirədiyi ən məşhur dövlət xadimlərindən biri" olduğunu boyan etməsi bunun əyani sübutudur.

Heydər Əliyev yeni tarixi epoxada Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin banisi, qüdrətli xilaskarı və böyük qurucusu olan tarixi şəxsiyyətdir.

Heydər Əliyev - azərbaycançılıq idealinin rəmzidir.

Heydər Əliyev - Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideridir.

Heydər Əliyev dünya tarixinin gedişatına təsir göstərməyi və tarixi yenidən qurub-yaratmağı bacaran nadir dövlət xadimlərindən biridir.

Heydər Əliyevin uzaqgörən dövlətçilik idealları bu gün də müstəqil Azərbaycan Respublikasının inkişaf yoluna gur işıq salır, bələdçilik edir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və müstəqil Azərbaycan

dövlət qarşısında müstəsna dərəcədə böyük xidmətləri vardır. Belə ki, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin 1969-cu ildə siyasi hakimiyyətə gəlməsi ilə Azərbaycan geridə qalmış aqrar ölkədən hertərəfli surətdə inkişaf etmiş bir respublikaya çevrilmişdir. Siyasi Būronun üzvü kimi çoxcəhətli fəaliyyəti onun keçmiş sosialist ölkələri düşərgəsində və müttəfiq respublikalarda, hətta Sovetlər İttifaqından kənardakı kapitalist dövlətlərdə də əsl dövlət xadimi olaraq qəbul edilməsinə yol açmışdır. Ən yaxın tariximizdə, XX əsrin doxsanıncı illərinin əvvəllərində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin itirilməsi təhlükəsi də Heydər Əliyevin qətiyyəti, ən optimal çıxış yollarını tapmaq və düzgün müəyyən edilmiş strategiyamı böyük bacarıqla həyata keçirmək istedadı sayəsində aradan qaldırılmışdır. Ulu Öndər Azərbaycanda dövlət müstəqilliyinin möhkəm təməllərini yaratmaqla ölkəmizin və xalqımızın böyük gələcəyinin yollarını açmışdır.

Bütün bunlara görə 2023-cü ilin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən "Heydər Əliyev İli" elan olunması ilk növbədə bu böyük dövlət xadiminin dünya siyasətindəki, habelə Azərbaycan xalqının tarixində və tələyindəki xidmətlərinin dünyaya və xalqımıza çatdırılmasına geniş imkan yaradılmasına uğurla xidmət edir. Bu mənada "Heydər Əliyev İli" haqqında Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı tarixin axarını dəyişdirmiş bu dahi şəxsiyyətin dünya tarixindəki yerinə və mövqeyinə, Azərbaycan xalqı və müstəqil dövlətimiz qarşısında ki misilsiz xidmətlərinə dövlət səviyyəsində verilmiş yüksək qiymətin əməli ifadəsidir. "Heydər Əliyev İli" haqqında Prezident sərəncamında qəsdəki fikirlər bu görkəmli dövlət xadiminin unudulmaz xidmətlərini obyektiv şəkildə ifadə edir: "Dövrünün ən nüfuzlu siyasətçiləri il il sırada duran Heydər Əliyev Azərbaycanın müasir simasını, xalqımızın zəngin mənəvi dəyərlərini tanıdılmasına və ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində layiqli yer qazanmasına müstəsna rol oynamışdır... Dövlətçilik salnaməsində silinməz izlər qoymuş, azərbaycanlı olması ilə fəxr etmiş, milli qürur və iftixar mənbəyimiz olan Heydər Əliyev bütün dünyada Azərbaycanın rəmzi kimi qəbul edilir".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında 29 sentyabr 2022-ci il tarixli sərəncamı "Heydər Əliyev İli"nin həm nəzəri-praktiki mahiyyətini, həm də əməli-praktiki istiqamətlərini aydın surətdə əks etdirir. Bu baxımdan 2023-cü ilin Azərbaycan Respublikasında "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında Prezident sərəncamı "Heydər Əliyev İli"nin gerçək və əhəmiyyətli bir proqramdır. "Heydər Əliyev İli"nin əsas siyasi-ideoloji konturlarını tam şəkildə

əhatə edən sərəncam qarşısında dövrə həyata keçirilməsi zəruri olan tədbirlərin əsl mahiyyətini real şəkildə əks etdirir. Ona görə də mükəmməl şəkildə hazırlanmış dövlət sərəncamını "Heydər Əliyev İli"nin aydın yol xəritəsi də adlandırmaq olar.

"Heydər Əliyev İli" görkəmli dövlət xadiminin keşməkeşli və mənalı həyatı, çoxcəhətli dövlətçilik istedadı, mübarizəsi və idealları ilə əlaqədar məsələlərə yenidən və daha əsaslı şəkildə baxılması zərurətini meydana qoyur. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan dövləti və xalqımız 1969-cu ildən başlayaraq, 54 ildir ki, Heydər Əliyev epoxasında qurub-yadır və ölkəmiz Ulu Öndərin dövlətçilik ideallarının işığında ardıcıl olaraq hertərəfli şəkildə inkişaf edir. Bu tarixi epoxanın ayrı-ayrı mərhələlərdəki parلاق hadisələri və nailiyyətləri Heydər Əliyevin ölməz adı, böyük ideyaları və mübarizəsi ilə üzvi surətdə əlaqədardır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində həm beynəlxalq miqyasda, həm də respublikamızda qazandıqı tarixi zəfərləri, həyata keçirdiyi möhtəşəm proqramlarla Heydər Əliyev epoxasını daha da zənginləşdirməyə və Azərbaycan tarixinin yeni bir epoxasını yaratmağa nail olmuşdur.

Bundan başqa, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev dünya dövlətçilik tarixində Ümummilli Lider fəxri adı qazanmış nadir tarixi şəxsiyyətlərdəndir. "Heydər Əliyev İli"ndə Ümummilli Liderliyin siyasi-fəlsəfi miqyası və missiyasının mahiyyəti dərindən və hertərəfli surətdə tədqiq edilərək araşdırılmalı, ümumiləşdirilməsi elmi-nəzəri qonaqlar meydanına qoyulmalıdır. Ümummilli Liderlik fəlsəfəsinin konseptual əsaslarını müəyyən edilməsi və görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin nümunəsinə konkret bir parلاق nümunənin meydana qoyulması Azərbaycan humanitar və ictimai elmlərinin şərfli borcu və məsul vəzifəsidir.

Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan azərbaycançılıq təliminə də yenidən və daha əsaslı şəkildə elmi baxışa ehtiyac vardır. Məlum olduğu kimi, uzaqgörən dövlət xadimi Heydər Əliyev azərbaycançılıq təliminin təməllərini hələ sovet hakimiyyəti illərində respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrdə formalaşdırmışdır. Bu mənada yeni dövlət müstəqilliyi qazanmış digər respublikalarda müqayisədə dövlətçilik ideologiyasının yenidən müəyyən edilməsi baxımından Azərbaycan Respublikası bir addım qabaqda olmuşdur. Ona görə də azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşdırılmasının Heydər Əliyev modeli kompleks şəkildə öyrənilməli, ümumiləşdirilməsi əsaslı nəticələr çıxarılmalıdır.

"Heydər Əliyev İli" müstəqil Azərbaycan dövlətinin nailiyyətlərini təbii şəkildə əks etdirən geniş meydan açıq. Azərbaycan Respublikasının Pre-

zidenti İlham Əliyevin müstəqil dövlətçilik rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində ölkəmiz bütün istiqamətlər üzrə hertərəfli şəkildə inkişaf edərək böyük dövlətçilik hazırlanmış dövlət sərəncamını "Heydər Əliyev İli"nin aydın yol xəritəsi də adlandırmaq olar.

"Heydər Əliyev İli" görkəmli dövlət xadiminin keşməkeşli və mənalı həyatı, çoxcəhətli dövlətçilik istedadı, mübarizəsi və idealları ilə əlaqədar məsələlərə yenidən və daha əsaslı şəkildə baxılması zərurətini meydana qoyur. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan dövləti və xalqımız 1969-cu ildən başlayaraq, 54 ildir ki, Heydər Əliyev epoxasında qurub-yadır və ölkəmiz Ulu Öndərin dövlətçilik ideallarının işığında ardıcıl olaraq hertərəfli şəkildə inkişaf edir. Bu tarixi epoxanın ayrı-ayrı mərhələlərdəki parلاق hadisələri və nailiyyətləri Heydər Əliyevin ölməz adı, böyük ideyaları və mübarizəsi ilə üzvi surətdə əlaqədardır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində həm beynəlxalq miqyasda, həm də respublikamızda qazandıqı tarixi zəfərləri, həyata keçirdiyi möhtəşəm proqramlarla Heydər Əliyev epoxasını daha da zənginləşdirməyə və Azərbaycan tarixinin yeni bir epoxasını yaratmağa nail olmuşdur.

Bundan başqa, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev dünya dövlətçilik tarixində Ümummilli Lider fəxri adı qazanmış nadir tarixi şəxsiyyətlərdəndir. "Heydər Əliyev İli"ndə Ümummilli Liderliyin siyasi-fəlsəfi miqyası və missiyasının mahiyyəti dərindən və hertərəfli surətdə tədqiq edilərək araşdırılmalı, ümumiləşdirilməsi elmi-nəzəri qonaqlar meydanına qoyulmalıdır. Ümummilli Liderlik fəlsəfəsinin konseptual əsaslarını müəyyən edilməsi və görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin nümunəsinə konkret bir parلاق nümunənin meydana qoyulması Azərbaycan humanitar və ictimai elmlərinin şərfli borcu və məsul vəzifəsidir.

Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan azərbaycançılıq təliminə də yenidən və daha əsaslı şəkildə elmi baxışa ehtiyac vardır. Məlum olduğu kimi, uzaqgörən dövlət xadimi Heydər Əliyev azərbaycançılıq təliminin təməllərini hələ sovet hakimiyyəti illərində respublikamıza rəhbərlik etdiyi dövrdə formalaşdırmışdır. Bu mənada yeni dövlət müstəqilliyi qazanmış digər respublikalarda müqayisədə dövlətçilik ideologiyasının yenidən müəyyən edilməsi baxımından Azərbaycan Respublikası bir addım qabaqda olmuşdur. Ona görə də azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşdırılmasının Heydər Əliyev modeli kompleks şəkildə öyrənilməli, ümumiləşdirilməsi əsaslı nəticələr çıxarılmalıdır.

"Heydər Əliyev İli" müstəqil Azərbaycan dövlətinin nailiyyətlərini təbii şəkildə əks etdirən geniş meydan açıq. Azərbaycan Respublikasının Pre-

zidenti İlham Əliyevin müstəqil dövlətçilik rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində ölkəmiz bütün istiqamətlər üzrə hertərəfli şəkildə inkişaf edərək böyük dövlətçilik hazırlanmış dövlət sərəncamını "Heydər Əliyev İli"nin aydın yol xəritəsi də adlandırmaq olar.

"Heydər Əliyev İli" görkəmli dövlət xadiminin keşməkeşli və mənalı həyatı, çoxcəhətli dövlətçilik istedadı, mübarizəsi və idealları ilə əlaqədar məsələlərə yenidən və daha əsaslı şəkildə baxılması zərurətini meydana qoyur. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan dövləti və xalqımız 1969-cu ildən başlayaraq, 54 ildir ki, Heydər Əliyev epoxasında qurub-yadır və ölkəmiz Ulu Öndərin dövlətçilik ideallarının işığında ardıcıl olaraq hertərəfli şəkildə inkişaf edir. Bu tarixi epoxanın ayrı-ayrı mərhələlərdəki parلاق hadisələri və nailiyyətləri Heydər Əliyevin ölməz adı, böyük ideyaları və mübarizəsi ilə üzvi surətdə əlaqədardır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdə rəhbərlik etdiyi 20 il ərzində həm beynəlxalq miqyasda, həm də respublikamızda qazandıqı tarixi zəfərləri, həyata keçirdiyi möhtəşəm proqramlarla Heydər Əliyev epoxasını daha da zənginləşdirməyə və Azərbaycan tarixinin yeni bir epoxasını yaratmağa nail olmuşdur.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası "Azərbaycan" qəzeti ilə birlikdə "Heydər Əliyev dövlətçilik təlimi və müasir dövr" mövzusunda keçirdiyi elmi konfransla akademiya "Heydər Əliyev İli"nə start verir.

"Heydər Əliyev İli" xalqımız, dövlətimiz, alimlərimiz, ziyalılarımız, mətbuatımız üçün uğurlu olsun!

"Heydər Əliyev və mətbuat siyasəti" mövzusunda çıxış edən "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Baxiyar SADIQOV Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu Heydər Əliyevin nadir şəxsiyyətlərdən olduğunu bildirdi:

Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu Heydər Əliyev qeyri-adi zəka sahibi və təşkilatçılıq bacarığına malik bir şəxsiyyət idi. Təsəffüf deyil ki, Ulu Öndər hələ sovet illərində Azərbaycan geridə qalmış respublikadan itifaqın qabaqcılları sırasına çıxarmışdı. Onun keşmiş SSRİ-nin ali rəhbərliyində 30-a yaxın səhəy məharətli və yüksək peşəkərlə rəhbərlik etməsi, bu gün də MDB məkanında hörmətli etiraf edilir. İdeoloji işin də ustası, mahir bilicisi olan Heydər Əliyev xalqı milli məqsədlərə doğru yönəltmək, öz sözlünü, ideyalarını, fikirlərini insanlara çatdırmaq üçün daim mətbuatla böyük önəm verirdi. Ulu Öndərin hələ "Literaturnaya qazeta"nın 18 noyabr 1981-ci il tarixli nömrəsində dərc olunan "Qoy ədalət zəfər çalsın" başlıqlı müsahibəsi ilə bütün SSRİ onun qətiyyətinin, müdrikliyinin, ədalət uğrunda necə mübarizə aparmasının şahidi olmuşdu. O dövr üçün aydın səmadən şimşək kimi çaxan həmin müsahibə həm də qarşıya qoyulmasına da ehtiyac vardır. Fikrimizə, akademiya alimlərinin iştirakı ilə Heydər Əliyevin elmi bioqrafyasını yaratmaq, "Heydər Əliyev ensiklopediyası"nı hazırlayıb nəşr etmək də qarşıda duran mühüm vəzifələrdəndir.

"Heydər Əliyev İli" - Ulu Öndərin xatirəsinə əbədiləşdirilməsi sahəsində yeni təşəbbüslər ili olacaqdır. Fikrimizə, işğaldan azad edilmiş Şuşa şəhərində görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin heykəlinin ucaldılması xalqımızın ürəyindən olardı.

Söz yox ki, Azərbaycan elmi-intellektual qüvvələri, yaradıcı ziyalılarımız və alimlərimiz "Heydər Əliyev İli"nin

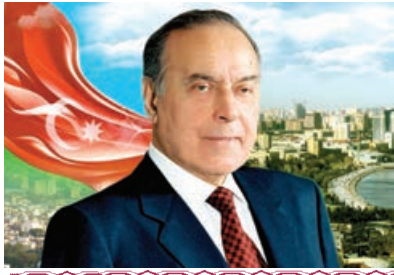
zirlənaraq Milli Məclis tərəfindən qəbul edildi. Sonrakı dövrdə zamanın tələblərindən irəli gələn dəyişikliklər aparılaraq kütləvi informasiya vasitələrinin təsisindəki bütün maneə və əngəllər aradan qaldırıldı.

Beləliklə, yalnız Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqın arzusu və tələbi ilə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ölkə düzgün məcraya düşərək inkişaf etməyə başladı. Mətbuatın inkişafına və sərbəstləşməsinə yönəlməmiş hər konkret və inamlı addımı Ulu Öndər Heydər Əliyevin bütün sahələrdə cəsarətli və uzaqgörən reformator olduğunu da dəfələrlə təsdiq etdi.

Heydər Əliyev respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə mətbuatla bağlı yaranmış bütün mübahisəli məsələlərdə həmişə mətbuatın mövqeyini müdafiə etmişdir. Möhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə mətbuat əlavə dəyər vergisindən azad olunmuş, sözün azadlığından sui-istifadə edərək cinayət törədən bəzi jurnalistlər alicənabliqlə əfv edilərək, vaxtından qabaq azadlığa buraxılmışlar.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan mətbuatının azadlığının və müstəqilliyinin hüquqi-mənəvi təminatçısı olmaqla yanaşı, onun maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsi qayğısına da qalırdı. Bununla bağlı təkcə 2001-ci ildə iki dəfə xüsusi fərman imzalamışdı. "Kütləvi informasiya vasitələrinə dövlət qayğısının artırılması haqqında" 20 iyul 2001-ci il tarixli Prezident fərmanında kütləvi informasiya vasitələri məhsullarının illik satışından rədəksiyaların əldə edildikləri mənfəətdən ödədikləri vergidən azad edilmələri, habelə ölkəyə gətirilən qəzet kağızına təbii olunan gömrük idxal xüsusiyyətlərinin azadlığının barədə Nazirlər Kabinetinə müvafiq tapşırıq verilməsi və icra olunmuşdur. "Kütləvi informasiya vasitələrinə dövlət qayğısının artırılması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" 27 dekabr 2001-ci il tarixli fərmandan isə mətbuatın maddi-texniki və maliyyə bazasının gücləndirilməsi, söz, məlumat və fikir azadlığı üçün daha geniş imkanlar yaradılması məqsədilə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuş, habelə qəzetlərin "Azərbaycan" nəşriyyatına olan borclarının ödənilməsi müddətindən uzadılması və onlara dövlət tərəfindən kredit verilməsi məsələləri öz həllini tapmışdır. Sonralar bu borclar bağışlandı.

Bu gün Azərbaycan jurnalisti üçün qapalı sahə, qadağan olunmuş mövzu yoxdur. O, hətta mütəmadi şəkildə ölkə Prezidenti ilə görüşür, istədiyi sualı ona ünvanlayıb cavab ala bilər. Bu, keçmişdə də belə olub, indi də belədir. Bu, Ulu Öndərin verdiyi qərarıdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev özü daim jurnalistlərlə görüşüb can atır, buna şərait yaradır. Hər dəfə xarici səfərlərə yola düşəndə aeroportda kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri ilə görüşür, onların bütün suallarını cavablandırır. Uzunmüddətli uçşlar zamanı yəndə də jurnalistləri "daximəyə qoymur", elə təyyarədə onlar üçün sual-cavab təşkil edirdi. Geri döndükdə də hökəmə hava limanında jurnalistlərin qarşısına çıxır, səfərin gedişi və yekunları barədə müxtəlif suallara cavab verirdi. Müəyyən mədəni-kütləvi tədbirlərdən öncə, yaxud sonra da Heydər Əliyev kamera və qələm sahiblərinin "işləmələri"ni, "ürəklerini bəşaltmalarını"na imkan yaradırdı. Fəxrli etiraf etməliyik ki, dünyanın heç bir yerində Ulu Öndər Heydər Əliyev qədər jurnalistlərə sıx təməsdə, sərbəst və məhrəbanlıq şəraitində fəaliyyət göstərən ikinci bir dövlət başçısı yox idi! Bu, Heydər Əliyevin şəxsiyyət kimi böyüklüyündən, daim "aşkarlıq işığı"nda işləməyə adət etməsindən, mətbuatı və azad sözlə hörmətindən irəli gəlirdi!

Heydər Əliyev İli 2023

idealları və müasir dövr

Daha bir maraqlı məqam. Ümum-millî Lider Heydər Əliyev jurnalistlərlə daimi və yaxın təmasda olmaqdan əlavə, dəfələrlə onları Prezident sarayında qəbul edərək bir neçə saat ərzində dinləmiş, mətbuatın problem və çətinliklərini araşdıraraq öyrənmiş, aradan qaldırılması üçün konkret və əməli tədbirlər görmüşdür. Hər iki görüşdən sonra Azərbaycan milli mətbuatında bir canlanma və irəliləyişə doğru çıxışa nəzər çarpmışdır. Ən nəhayət, milli mətbuatımızın inkişaf və problemlərinə belə yaxın diqqət və qayğının nəticəsi olaraq Ulu Öndər Heydər Əliyev 2002-ci ildə "Jurnalistlərin dostu" adına layiq görülmüşdür.

"Bizim ümumi məqsədimiz mətbuata daha çox azadlıq verməkdir. Söz azadlığını daha da geniş təmin etmək və Azərbaycanda demokratiyanı bütün sahələrdə inkişaf etdirməkdən ibarətdir. Bilin, bu, mənim səmimi sözlərimdir. Sözlər deyil, bu, mənim siyasətimin bir hissəsidir" deyən Heydər Əliyev ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə gördüyü işləri və irəliləyişləri həmişə diqqətlə izləmişdir. Ulu Öndər Heydər Əliyev 2002-ci ildə "Jurnalistlərin dostu" adına layiq görülmüşdür.

Dahi rəhbər jurnalist əməliyyatına çox yüksək qiymət verib. "Jurnalist əməliyyatı qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox səylə göstərilmişdir, hətta cəsarət, hünər, fədakarlıq tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vərğün-lük tələb edən əməkdir" - deyən Ulu Öndər bildirib. Ulu Öndərin bu sözlərini hər zaman fəxrətlə xatırlayırdıq.

Qeyri-adi zəka, böyük dünyagörüşü və zəngin təcrübə sahibi olan Ulu Öndər Heydər Əliyev görüş və söhbətləri zamanı jurnalistləri öyrətməyə, vətəninə və xalqa sədaqətli xidmət yollarını da göstərməyə çalışmışdır. Daim tövsiyə edirdi ki, hər bir qəzet, tele-radio kanalı və ya informasiya agentliyi öz fəaliyyətində Azərbaycan xalqının və dövlətinin milli maraqlarını qorumaq, ona hörmətli yanaşmalıdır! Bəs milli mənafə nədir və o, mətbuatda necə gözlənilməlidir? Milli mənafə anlayışını aydınlaşdırmaq üçün müstəqil Azərbaycanın ideoloji konsepsiyasını müəyyənləşdirmək gərəkdir. Başlıca cizgiləri Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş ideoloji konsepsiyamız üç mühüm prinsip mövduddur. Birincisi, dövlətçilikdir. Azərbaycanın müstəqil dövlətçiliyini qoruyub saxlamaq, hər bir Azərbaycan vətəndaşının müqəddəs borcudur. Milli vətənpərvərlik dövlətçilik prinsipinin tərkib hissəsidir.

İkinci prinsip milli-mənəvi dəyərlərdir. Xalqın əsrlər boyu əldə etdiyi, qoruyub saxlayaraq bu günümüzdə çatdırdığı milli-mənəvi dəyərlər dilimiz, adət və ənənələrimiz, bütövlükdə milli mədəniyyətimizdir.

Ən nəhayət, ümumbəşəri dəyərlərə hörmət hissi də Azərbaycanın milli mənafeyi ilə səsleşən məsələdir. Azərbaycanda hüquq-demokratik, dünyəvi dövlət qurulub. Azərbaycan beynəlxalq müqavilə və konsepsiyalara qoşulub. İrqi, dini, milli ayrı-seçkiliyi qəbul etmə, müharibənin və zorakılıqların, insan haqlarının pozulmasının əleyhinə çıxır. Bütün bu üç prinsip və ondan irəli gələn vəzifələr ölkənin kütləvi informasiya vasitələrində nəzərə alınmalı, hər bir qələm sahibi tərəfindən gündəlik fəaliyyət normasına çevrilməlidir! Yalnız belə olan halda hər bir qələm sahibi vətənə və xalqa haqiqi xidmət göstərməyə qadirdir!

Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığının hansı səviyyədə təmin olunduğunu və necə sürətlə inkişaf etdiyini müəyyənləşdirməkdən ötrü mövcud vəziyyəti sadəcə olaraq müstəqilliyin ilk dövrləri ilə müqayisə etmək yetərlidir. Mətbuatın daxilində müəyyən problemlər olsa da, dövlətə kütləvi informasiya vasitələri arasında heç bir problem yoxdur! Çünki Azərbaycanın indiki iqtidarı bu sahənin inkişafına daim diqqət və qayğı göstərir, kömək əlini uzadır.

Ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığının təminatçısı jurnalistlərin yaxın dostu və hamisi məhərrəm Heydər Əliyev idi! İndi tam əminliklə söyləmək

olar: Bu ənənə böyük və qüdrətli dövlət xadimi İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bu isə o deməkdir ki, milli mətbuatımız həmişə inkişaf edəcək, çiçəklənəcək, ədalətli və obyektiv bir mətbuat kimi daim milli və dövlət maraqları qoruyaraq xalqın hörmət və məhəbbətini qazanacaqdır!

Bütün vətəndaşların, xüsusən də müxtəlif peşə sahiblərinin Heydər Əliyevə ham də məslək xidmətləri ilə bağlı borcları var. Həkimin, mühəndisin, müəllimin, elm xadiminin... hər birimizin normal fəaliyyət göstərməsi, peşəmizin rixşənd obyektdən cəmiyyət üçün gərəkliliyi işləməsi üçün ancaq Ümummilli Liderimizə minnətdarıq. Bu kontekstdə biz jurnalistlərin də Heydər Əliyevə borcu, təşəkkürü hüddüzdür. Odu ki, 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi hər jurnalistin də ürəyinə olan siyasi hadisədir.

Ümumiyyətlə isə hər bir azərbaycanlı məhərrəm Prezident İlham Əliyevin bunlarla bağlı verdiyi sərəncamı razılıqla qarşılayır. Əslində, Azərbaycanda hər il "Heydər Əliyev İli" sayıla bilər! Çünki hər il Heydər Əliyevin meşarı və qurucusu olduğu müasir Azərbaycan daha da inkişaf edərək irəliləyişə doğru yeni bir addım atır! Çünki Azərbaycan dönmədən Heydər Əliyev siyasi kursu ilə irəliləyəcək yeni qələbələrə nail olacaq, çünki hər il Heydər Əliyevin arzu və tövsiyələrinə həyata keçirilməsi sayəsində Azərbaycan iqtisadi və hərbi qüdrətini artırır, siyasi nüfuzunu yüksəldir, Azərbaycan xalqının sosial rifahı və həyat səviyyəsi daha da yüksəlir.

Elo bu uğurların fonunda gərəkləyən Heydər Əliyev hər gün xatırlanır, hər gün anılır. Heydər Əliyev daim bizimlədir, daim onun yaratdığından bəhrələnilir, qurduğu Yeni Azərbaycanda yaşayır, müəyyən etdiyi siyasi kursla dönmədən irəliləyir. Əminlik ki, Heydər Əliyev siyasi kursunun ən layiqli davamçısı olan məhərrəm Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə "Heydər Əliyev İli"ndə daha möhtəşəm uğurların şahidi olacağıq.

"Azərbaycanda biologiya və aqrar elmlərin inkişafında Heydər Əliyevin rolu" mövzusunda çıxış edən AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İradə HÜSEYNOVA vurğuladı ki, 2023-cü təqvim ili Azərbaycan tarixində çox önəmli bir yer tutacaq. "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində keçiriləcək hər bir tədbir xalqın yaddaşına mühüm hadisə kimi qeyd olunacaqdır. Bu baxımdan konfransın da böyük əhəmiyyət kəsb etməsi şəkildir.

Dünya tarixinin ən nüfuzlu dövlət başçılarının əldə etdikləri nailiyyətlərdən elm və elm adamlarına verdikləri dəyərdir, ən müxtəlif sahələr üzrə elmi biliklərdən istifadənin böyük rolu olmuşdur. Möhz uzaqgörən liderlər aydın şəkildə dərk etmişlər ki, elm dayanıqlı inkişafın əsas hərəkətverici qüvvəsidir, cəmiyyət həyatının heç bir sahəsi elmi biliklərin iştirakı olmadan tərəqqi edə bilməz.

Möhlumür ki, XX əsrdə tarixi bir yol keçmiş Azərbaycan elmi ən yüksək səviyyəsinə 1960-cü illərin sonlarından başlayaraq möhz belə bir liderin - milli və dövlətçilik tariximizin ən görkəmli siması, müstəqil Azərbaycan Respublikasının banisi, elm və hər zaman yüksək dəyər vermiş, elm adamlarına hamilik etmiş Ulu Öndər Heydər Əliyevin hərtərəfli dəstəyi ilə çatmışdır.

Ümummilli Liderin ölkəyə rəhbərlik etdiyi dövrdə Azərbaycan elminin intibahı bütün digər elmlər kimi, biologiya və aqrar elm sahələrində də əhatə etmişdir. Müasir biologiya və aqrar elmlərin inkişafı isə digər sahələrin, xüsusən kimya, mexanika, informasiya texnologiyaları, fizika və riyaziyyatı təsəvvür etmək mümkün deyildir. Böyük rəhbərlik və təşkilatçılıq bacarıqları, fitri istedadı, yüksək intellekt, dərin bilikləri və novatorluğu ilə nümunə olan Ulu Öndər Azərbaycan KP MK-nın Birinci katibi seçildiyi ilk gündən bu elm sahələrinin hər birinə xüsusi həssaslıqla yanaşmış, elmi müəssisələrin modernləşdirilməsi, maddi-texniki təminatı, kadr hazırlığı və s. bu kimi məsələlərlə şəxssən maraqlanmış, problemlərin həlli üçün siyasi iradə nümayiş etdirmişdir.

Möhz 1970-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq Azərbaycan elmi SSRİ-də və dünyada kifayət qədər tanınmış, tədqiqat işlərinin səviyyəsi yüksəlmiş, istiqamətləri genişləndirilmiş, elmi müəssisələrdə çalışan hər kos hərtərəfli qayğı ilə əhatə edilmişdir.

Ulu Öndər özünün uzunmüddətli siyasi kursunu müəyyənləşdirərkən böyük təbiişünas alim akademik Həsən Əliyevin "Həyəcan təbii" əsərində qaldırıldığı problemlərin həllinə, ölkənin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, ətraf mühitin mühafizəsinə, təbii sərvətlərdən düzgün istifadə məsələlərinə də böyük diqqət yetirmişdir.

Təbiiatın Azərbaycana verdiyi unikal imkanlardan və potensialından da yalnız 1970-ci illərin əvvəllərindən, yəni Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etməyə başladığı illərdən etibarən daha geniş və səmərəli istifadə edilməyə başlanmış, canlı təbii ehtiyatların mühafizəsi və bərpası məsələləri ön plana çıxarılmışdır. Bu məqsədlərə nail olmaq üçün inkişafına ilk növbədə ehtiyac olan elmlər arasında ekologiya, botanika və zoologiya elmlərinin qeyd etmək lazımdır. O illərdə elmə ayrılan resursların artırılması, yeni imkanların yaradılması, kadrların düzgün yerləşdirilməsi sayəsində Azərbaycan SSR EA-nın Botanika və Zoologiya institutlarında bütün keçmiş qitə üçün əhəmiyyətli sayılan nailiyyətlər qazanılmışdır.

Alimlərimiz Ulu Öndərin çağırışlarına səs verərək nadir və itimək təhlükəsində olan fauna və flora növlərini, torpaq və su resurslarını, milli sərvətimiz olan təbii incələrinin öyrənilməsi, bərpası, qorunub saxlanılması, ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı konseptual ideyalar, dərin elmi mühakimələr irəli sürmüşdülər.

1970-ci illərdə Ulu Öndərin dəstəyi ilə Azərbaycanada biologiya elminin inkişafında akademik Cəlal Əliyevin istiqamətverici rolu xüsusilə diqqətəlayiqdir. Həmin dövrdən başlayaraq bu böyük alimin rəhbərlik etdiyi qrup, laboratoriya və şöbələrə aparılan kompleks tədqiqat işləri kənd təsərrüfatı bitkilərinin potensial məhsuldarlığının reallaşdırılmasının fizioloji-genetik əsaslarını öyrənilməsinə yönəldilmiş, dünya səviyyəsində ciddi şəkildə qəbul edilən nəticələrə nail olunmuşdur.

Cəlal müəllim 1971-ci ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Botanika İnstitutunda elmi-tədqiqat işləri apararaq, 1974-cü ildə bu qrup Fiziki-kimyəvi Biologiya sektorunun nəzdində Bioenergetikanın molekulyar əsasları laboratoriyasına cəvriilmişdir. 1983-cü ildə həmin laboratoriyanın bazasında Məhsuldarlıq proseslərinin molekulyar-genetik əsasları laboratoriyası yaradılmış, 1988-ci ildə sonunda laboratoriya şöbəsi cəvriilmişdir. Sonralar dərhlərə aparılan işlətlərin və modernləşdirilməsi nəticəsi olaraq Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunu yaradılması haqqında qərar qəbul edilmiş, institut 2016-cı ildən müstəqil fəaliyyətə başlamışdır.

Burada fundamental və tətbiqi tədqiqatlar, kadr hazırlığı sahələrində əldə edilən nəticələr Ulu Öndərin və cənab Prezidentin Azərbaycan elminin inkişafı siyasətinə real töhfələr hesab edilə bilər.

Dəyərli onənlər olan Azərbaycan fiziologiya elminin dirçəlişi və çiçəklənmə dövrü də 1970-1980-ci illərə təsadüf etmişdir. Akademik Abdulla Qarayev təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə 1968-ci ildə yaradılmış Fiziologiya İnstitutu möhz 1970-ci illərdə keçmiş SSRİ-nin fiziologiya sahəsində aparıcı institutlarından birinə cəvriilmişdir. O illərdə beyin üzrə tədqiqatlar görə SSRİ EA Biologiya Bölməsinin hesabatlandırma institutu adı ilk sıralarda çəkilirdi.

1979-cu ildə Azərbaycan EA Rəyənəy Həyətinin və Səhiyyə Nazirliyinin birgə qərarı əsasında Görmənin fiziologiyası laboratoriyasının yaradılması ilə institutun elmi fəaliyyətində biotibb yönümlü yeni səhifə açılmışdır. Görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın rəhbərlik etdiyi laboratoriyada görünmə orqanının peşə patologiyaları üzrə aparılan tədqiqatlar peşə göz xəstəliklərinin müalicəsinin yeni metodlarının kəşfi ilə nəticələnmişdir. Görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində aparılan elmi araşdırmalara görə akademik Zərifə Əliyev SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının M.I.Averbaş adına bütönlüklə layiq görülmüşdür.

Fiziologiya sahəsində ümumittifaq konfrans və iclasların, eləcə də beynəlxalq simpoziumların Azərbaycanada keçirilməsinə qərar verilməsi də Ulu Öndərin Azərbaycan elminin tanınması, diqqətinin göstərilməsi sayıla bilər. Bu cür mühüm tədbirlər arasında Kortikosteroid fiziologiyası üzrə 9-cu ümumittifaq konfransı (1971), 16-cı beynəlxalq fiziologiya konqresindəki "Emosiya və

visseral funksiyalar" satelitin simpoziumu (1972), Laktasiya fiziologiyası və biokimyəsi üzrə ümumittifaq simpoziumları (1974-1996), "Selen biologiyada" ümumittifaq konfransı (1974, 1976, 1977), "Baş beyin adaptiv funksiyaları" mövzusunda ümumittifaq simpoziumu (1980), "Axtarış fəaliyyəti, motivasiya və yuxu" beynəlxalq simpoziumu (1981) xüsusi yer tutur.

1969-cu ildən sonra Ulu Öndərin Azərbaycanada kənd təsərrüfatının uzun sürən durğunluqdan çıxarılaraq dirçəldilməsi, yeni bitki sortlarının yarıdılması, geniş şəkildə tətbiqi istiqamətində tapşırıqların icrasında Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin müvafiq sahə institutları ilə yanaşı, Azərbaycan SSR EA-nın Genetika və Seleksiya İnstitutu əhəmiyyətli rol oynamışdır. Xarakterikdir ki, 1970-ci ildə Birinci katibin tövsiyəsi və dəstəyi ilə həyata keçirilən ilk elmi-təşkilatı təyinatlı bir dənə instituta tanınmış seleksiyaçı alim və ictimai-siyasi xadim akademik İmam Mustafayev direktor vəzifəsinə (1970-1985) irəli sürülməsi olmuşdur.

Müstəqillik illərində əldə edilən işlətlər fonunda akademik Cəlal Əliyevin müvafiq elmin çağırışlarını aydın şəkildə dərk etməsi və uzaqgörənliyi nəticəsində Genetika və Seleksiya İnstitutunun taleyində yeni dönmə başlamışdır. Bu institutun bazasında ölkədə genetik ehtiyatların toplanması, tədqiqi, səmərəli istifadəsi və Milli Genbankda mühafizəsinin təşkilatı, ölkə üzrə müvafiq fəaliyyətlərin əlaqələndirilməsi işlərini gücləndirmək məqsədilə 2003-cü ildə Genetik Ehtiyatlar İnstitutu yaradıldı.

Ulu Öndərin qətiyyətli dəstəyi ilə genetik və seleksiya elmi istiqamətlərində inkişafı xüsusən də məsələni - işğaldan azad edilmiş ərazilərdə elmin Böyük qaydışı fonunda Qarabağ Elmi Tədqiqat Bazasının tarixində də xatırlanmaq yerinə düşür. İnstitutun tabeliyində olan və ermənilər tərəfindən tam şəkildə talan edilərək məhv məruz qoyulmuş baza Ulu Öndərin dəstəyi ilə 1970-ci illərdə aqrar sahədə keçmiş itifaqın ən qabaqçıl elm mərkəzlərindən birinə cəvriilmişdir. Həmin illərdə bazada çoxlu sayda yüksək məhsuldar sort və hibrid formalar yaradılmış, Qarabağ bölgəsi və ətraf rayonlarda təsərrüfatlarında geniş becərilərək regionda kənd təsərrüfatının inkişafına əhəmiyyətli töhfə vermişdir. 1970-ci illərdə tu bitkisi üzrə SSRİ-Hindistan beynəlxalq simpoziumunun bu bazada təşkil edilməsi də çox şeydən xəbər verir.

Aqrar-sənaye ölkəsi olan Azərbaycanda 1970-ci illərin əvvəllərində xüsusilə güclü inkişaf qədəm qoymuş elm sahələri arasında torpaqşünaslıq elmini də qeyd etmək lazımdır. Bu dövrdə Ulu Öndərin tapşırıqları əsasında Respublikada torpaqların inkişafı, xərətəldirilməsi, istifadəsi üzrə monoqrafialar, kitablar, metodiki göstərişlər nəşr olunmuş, elmi-nəzəri və praktiki əhəmiyyətli dis-

sertasiya işləri müdafiə edilmişdir. 1970-ci illərdə Həsən Əliyevin, Vladimir Volobuyevin, Məmmədamin Salayevin, Şahalı Həsənovun, Kazım Ələkbərovun və başqalarının əsərləri Azərbaycanda torpaqların qiymətləndirilməsi və yaxşılaşdırılması problemlərinin həllinə və gələcəkdə torpaq işlətlərinin aparılmasına xeyli töhfəyə kömək etmişdir.

1970-ci illər Morkazi Nəbatat Bağının (o zaman Botanika bağları adlanırdı) da çiçəklənmə dövrü hesab olunur. 1970-ci ildən başlayaraq Aşerovun və Bakı şəhərinin yaşllaşdırılması üzrə dövlət tədbirləri Botanika bağında ağac və kol bitkilərinin introduksiyası işlərinin daha da genişləndirilməsinə səbəb olmuşdu. 1977-ci ildə akademik Həsən Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılmış xüsusi komissiya Bakı şəhər Yaşıllaşdırma Tresti, Milli Elmlər Akademiyasının alimləri, Bakı şəhər Sovetinin nümayəndələri ilə birlikdə bağın inkişafı haqqında tədbirlər planı hazırlamış və akademik tərəfindən Nazirlər Sovetinə təqdim edilmişdir. AEA Rəyaset Həyətinin "Botanika bağının fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" 04 fevral 2000-ci il tarixli qərarı ilə Botanika bağında fəaliyyətlərinin strukturundan ayrılaraq Biologiya Elmləri Bölməsinin nəzdində sərbəst elmi-tədqiqat müəssisəsinə cəvriilmiş, AEA Rəyaset Həyətinin 22 noyabr 2000-ci il tarixli qərarı ilə adı dəyişdirilərək Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Morkazi Nəbatat Bağı adlandırılmışdır.

2002-ci ildə Prezident Heydər Əliyevin AMEA-nın Naxçıvan Bölməsinin yaradılması haqqında tarixi sərəncamı Naxçıvan Muxtar Respublikasında elmi potensialın gücləndirilməsi, region üçün xüsusilə vacib olan genetik və tətbiqi tədqiqatların aparılması üçün böyük imkanlar yaratdı. Bu sərəncama əsasən, Naxçıvan MR-də flora, fauna və torpaq örtüyünün biomüxtəlifliyinin öyrənilməsi, genofondun qorunması və səmərəli istifadəsinin təmin etmək məqsədilə AMEA Naxçıvan Bölməsinin tərkibində Bioreurslar İnstitutu yaradılmış, burada muxtar respublikanın flora və fauna biomüxtəlifliyinin taksonomik spektri hazırlanmış, "Qırmızı kitab"lar nəşr edilmiş, dərman bitkilərinin istifadəsi imkanları müəyyənləşdirilmişdir. Muxtar respublika florasının 6 fəsiləsinə həsr edilən monoqrafialar nəşr edilmişdir. Naxçıvan torpaqlarının ekoloji qiymətləndirilməsi aparılmışdır.

Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra biomüxtəlifliyin, ətraf mühitin və ekologiyanın mühafizəsi sahəsində dövlət siyasəti möhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin Prezidentliyi dövründə formalaşmağa başlamışdır. 2001-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Bitki Genetik Ehtiyatları üzrə Milli Program, 2006-cı ildən etibarən "Azərbaycan Respublikasında bitoloji müxtəlifliyin qorunması və davamlı istifadəsi üzrə Milli Strategiya və Fəaliyyət Planı" hazırlanmış, Bitki Genbankı yaradılmışdır.

Ulu Öndərin xalqın çağırışı ilə yeni qəbul edilən dövlət quruculuğu və işlətlər siyasəti cəmiyyət həyatının bütün sahələrini, o cümlədən aqrar bölməni, torpaq tətbiqi məsələlərini də əhatə edirdi. Müstəqil Azərbaycanın banisi 23 dekabr 1994-cü ildə kənd təsərrüfatında iqtisadi işlətlərə həsr olunmuş respublika müəssisəsində aqrar işlətlərin vacibliyini bir daha vurğulamaq, uğur qazanılmasında elmin roluna diqqət çəkməmişdir. Heydər Əliyev kənd təsərrüfatında işlətlərin yalnız elmi əsaslarla həyata keçirilməsinin vacibliyini bilir, respublikanın aqrar tədqiqatlar sistemində işlətlər həyata keçirirdi.

Heydər Əliyevin Azərbaycan elmi qarşısında mühüm xidmətlərindən biri də elmin ən müasir və perspektiv sahələrində yüksəkixtisaslı alim kadrların hazırlığı ilə bağlı məsələyə ciddi diqqət yetirməsi olmuşdur. Onun təşəbbüsü və himayəsi nəticəsində 1970-80-ci illərdə 80-dən yuxarı sahəni əhatə edən 250-dən çox ixtisas üzrə 15 mindən artıq azərbaycanlı gənc (orta hesabla ildə 800, 1980-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq ildə 1000-1400 nəfər) Bakıda imtahanlar verməklə SSRİ-nin 50-dən artıq böyük şəhərinin 170-dən çox nüfuzlu ali məktəbində təhsil almağa göndərilmiş, onlara güclü mütəxəssis kimi yetişmək üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Bu fakt unikal xarakter daşımaqla, Azərbaycanın gələcəyi üçün güclü kadr potensialının yaradılması demək idi.

Ulu Öndərin bütün sahələrdə olduğu kimi, müdrikliklə müəyyən etdiyi və həyata keçirdiyi elm siyasəti kursu da son 20 ildə məhərrəm Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqli şəkildə davam etdirilmiş, bütün elm sahələrində, eləcə də biologiya və aqrar elmləri üzrə əhəmiyyətli uğurlar qazanılmışdır. Son illərdə müasir proseslər çağırışları və ölkədə gedən dövlət quruculuğu sahəsində Azərbaycan elmində aparılan dərin işlətlər sayəsində bu uğurların dəfələrlə artacağı şübhəsizdir.

Conab Prezidentin Azərbaycan elminin müasir dövrün, 4-cü sənaye inqilabının çağırışlarına, ərzaq və bitoloji təhlükəsizliyin təmin olunmasına, ümumən ölkənin ehtiyatlarına istiqamətləndirilməsi, bütönlüklə Azərbaycanın inkişaf perspektivləri ilə bağlı verdiyi sərəncam və fərmanları, dəyərli tövsiyə və tapşırıqları işlətlərin bəzi sahələrdə yaxın perspektiv üçün Azərbaycanın elm siyasətinin də başlıca strateji istiqamətlərini müəyyən etmişdir.

Hazırda həm dünyada, həm də ölkədə ən aktual problemlərdən olan ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi elmin diqqət mərkəzində olmalıdır. Bununla bağlı olaraq cənab Prezident İlham Əliyev dünyada ərzaq qıtlığı və inflyasiya problemlərinin yaşandığı bir dövrdə Azərbaycanın özünü ərzaqla təminat üçün 70-75 faiz təmin etməsinə vəzifə olaraq qarşıya qoymuşdur. Bu vəzifənin icrası üçün isə ən müasir metodların tətbiqi ilə yüksək məhsuldar, keyfiyyətli, stres amillərinin təsiri-də davamlı buğda sortları yaradılmalı, suvarma suyu, suvarma sistemləri, gübrələr və bu kimi digər məsələlərin həlli, torpaqlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılması üzrə tədqiqatlar intensivləşdirilməlidir.

Bu gün Azərbaycanın elmi ictimaiyyəti Ümummilli Liderin və cənab Prezidentin elmə və alimə göstərdikləri böyük diqqət və qayğıya cavab vermək, ərzaq, ekoloji və bitoloji təhlükəsizliyi təmin etmək, elminizin dünyaya inteqrasiyasını gücləndirmək istiqamətində fəaliyyətlərə tam səfərbər edilmişdir. İnanırıq ki, Azərbaycanın elmi potensialı cənab Prezidentin ətrafında daha sıx birləşərək, qarşıya qoyulan bütün vəzifələrin öhdəsindən ən qısa zamanda uğurla gələ biləcəkdir.

(Konfransdakı məruzələrin davamı növbəti nömrədə dərc olunacaq.)

"Azərbaycan"

Siyasi partiyalar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci və 10-cu bəndlərinə uyğun olaraq, siyasi partiyanın təsis edilməsi, dövlət qeydiyyatı, fəaliyyətinin yoxlanılması, dayandırılması və bərpası, ləğvi qaydasını, həmçinin siyasi partiyanın fəaliyyətinin təşkili, üzlülük və maddi təminat məsələlərini müəyyən edir.

I-ci fəsil Ümumi müddəalar

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunun məqsədləri üçün aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə edilir:

1.1.1. siyasi partiya - Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları tərəfindən ölkənin siyasi həyatında və vətəndaşların siyasi iradəsinin ifadə olunmasında iştirak etmək məqsədilə bu Qanuna uyğun olaraq təsis edilmiş qeyri-kommersiya hüquqi şəxsi;

1.1.2. siyasi partiyanın nizamnaməsi - siyasi partiyanın ümumi fəaliyyətini tənzimləyən və bu Qanunun 13.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatları əks etdirən təsis sənədi;

1.1.3. siyasi partiyanın proqramı - siyasi partiyanın ideoloji fəaliyyətini tənzimləyən və bu Qanunun 13.4-cü maddəsinin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş məsələləri əks etdirən sənəd;

1.1.4. siyasi partiyanın orqanları - siyasi partiyanın idarəetmə orqanları olan ali orqanı, qurultayarası kollegial orqanı və (və ya) sədri, həmçinin nəzarət orqanı;

1.1.5. siyasi partiyanın struktur qurumları - siyasi partiyaada müvafiq istiqamətlər üzrə yaradılmış məsvərəti qurumları, siyasi partiyanın qərarəhəmdə cari işlərdə məşğul olmaq məqsədilə yaradılmış bölmə (katiblik, aparat və s.), həmçinin yerli təşkilatlar;

1.1.6. siyasi partiyanın qərarəhəti - siyasi partiyanın idarəetmə orqanlarının yerləşdiyi yer;

1.1.7. siyasi partiyanın üzvü - siyasi partiyaə qəbul olunmuş 18 yaşına çatmış tam fəaliyyət qabiliyyətli Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı;

1.1.8. nümayəndə - siyasi partiyanın ali orqanında təmsil olunmaq məqsədilə yerli təşkilat tərəfindən siyasi partiya üzvləri sırasından müəyyən olunan şəxs;

1.1.9. nümayəndəlik norması - yerli təşkilatın nümayəndə sayını müəyyən etmək məqsədilə yerli təşkilat üzrə siyasi partiya üzvlərinin sayına əsasən müəyyən olunan norma;

1.1.10. üzlülük haqqı - siyasi partiyanın üzvləri tərəfindən siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq pul şəklində mütəmadi ödənilən vəsait;

1.1.11. dövlət maliyyə yardımı - bu Qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada siyasi partiyalara dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait;

1.1.12. ianə - siyasi partiya qarşısında hər hansı məqsədə nail olmaq vəzifəsi qoymadan ona Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları tərəfindən pul və ya digər omlak şəklində verilən vəsait, habelə digər formada göstərilən maddi yardım.

1.2. Bu Qanunda istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən olunmuş mənalara ifadə edir.

Maddə 2. Siyasi partiyalar haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

2.1. Siyasi partiyalar haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən, bu Qanundan və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarından ibarətdir.

2.2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və bolodiyə seçkilərinin, həmçinin ümumxalq səsverməsinin (referendumun) keçirilməsində siyasi partiyaların iştirakı Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsi ilə tənzimlənir.

Maddə 3. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin dövlət təminatları

3.1. Hər kəs bərabər şəkildə siyasi partiya yaratmaq və ya mövcud siyasi partiyaə daxil olmaq hüququna malikdir.

3.2. Bu Qanunun 3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hüquq yalnız Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının həyata keçirilməsinin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanunu ilə və bu Qanunla müəyyən edilmiş hallarda məhdudlaşdırıla bilər. Qoyulan məhdudiyətlər homin hüququn mahiyyətini dəyişməməlidir, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında və "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının həyata keçirilməsinin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununda nəzərdə tutulan qanuni məqsədə yönəlməli və homin məqsədə mütonəsib olmalıdır.

3.3. Dövlət qeydiyyatından keçmiş bütün siyasi partiyaların sərbəst fəaliyyətinə təminat verilir.

3.4. Dövlət siyasi partiyaların Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq təsis edilməsi və fəaliyyətlərinin həyata keçirilməsi üçün, onların hüquqlarına və qanuni mənafeələrinə əməl olunmasına bərabər hüquqi şərait yaradılmasına təminat verir.

3.5. Siyasi partiyaların fəaliyyətinin dövlət tərəfindən hüquqi tənzimlənməsi siyasi plüralizmin təşviqinə xidmət etməlidir.

3.6. Dövlət bu Qanunun 25-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına siyasi partiyalara maliyyə yardımı göstərir.

3.7. Qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, dövlət orqanlarının (qurumlarının), yerli özünüidarəetmə orqanlarının, vəzifəli şəxslərin siyasi partiyaların fəaliyyətinə müdaxiləsinə yol verilmir.

3.8. Siyasi partiya hüquqlarının və qanuni mənafeələrinin pozulması ilə bağlı inzibati və məhkəmə qaydasında şikayət verə bilər. Siyasi partiya öz üzvlünün razılığı ilə onun partiya üzvlüyü ilə bağlı hüquq, azadlıq və qanunla qorunan mənafeəsinin müdafiəsi üçün də şikayət edə bilər.

3.9. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını və Azərbaycan Respublikasının qanunlarını pozan siyasi partiyaların fəaliyyətinə yalnız məhkəmə qaydasında xitam verilə bilər.

3.10. Siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatı, fəaliyyətinin dayandırılması və ləğvi ilə bağlı mübahisələrdə apellyasiya məhkəməsi tərəfindən baxılır.

3.11. Hüquqi şəxsi ləğv etmə cinayət-hüquqi tədbiri kimi siyasi partiyaə təbiiq edilir.

Maddə 4. Siyasi partiyanın təsis edilməsi və fəaliyyət prinsipləri

4.1. Siyasi partiyalar könüllülük, üzvlərinin hüquq bərabərliyi, özünüidara, kollegiallıq, qanunçuluq və əşkarlıq prinsipləri əsasında təsis edilir və fəaliyyət göstərir.

4.2. Siyasi partiyalar qanun qarşısında bərabərdirlər.

4.3. Siyasi partiyaların aşağıdakı məqsədlə təsis edilməsinə və fəaliyyətinə yol verilmir:

4.3.1. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsi, ərazi bütövlüyünün parçalanması, hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsi və ya saxlanılması, kütləvi iğtişaclara, terrorçuluğa açıq çağırışlar edilməsi;

4.3.2. terrorçuluğun, dini ekstremizmin, zorakılığın və qəddarlığın, habelə irqi, dini, mənşə, cinsi, etnik və digər ayrı-seçkiliyin, həmçinin sağlamlığın və ətraf mühitin qorunmasına zidd olan hərəkətlərin təbliği;

4.3.3. irqi, dini və ya etnik düşmənçiliyin salınması.

4.4. Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici dövlətlərin siyasi partiyalarının, habelə onların bölmələrinin və təşkilatlarının təsis edilməsinə və fəaliyyətinə yol verilmir.

4.5. Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində, dövlət orqanlarında (qurumlarında), yerli özünüidarəetmə orqanlarında, təhsil müəssisələrində, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə uyğun olaraq mülkiyyətçinin təşkilati-hüquqi formasında, adından və fəaliyyət növdündən asılı olmayaraq yaratdığı hüquqi şəxsədə, onun və xarici hüquqi şəxsin filialında, nümayəndəliyində siyasi partiyaların təsis edilməsi və fəaliyyəti qadağandır.

4.6. Siyasi partiyaların fəaliyyəti onların üzvlərinin Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarında təsbit olunmuş əsas insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılmasına yönəlmə bilməz.

4.7. Siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatına alınmadan fəaliyyət göstərməsinə yol verilmir.

4.8. Siyasi partiyanın qərarəhəti Azərbaycan Respublikasında yerləşməlidir. Siyasi partiya fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində həyata keçirə bilər.

4.9. Siyasi partiyanın bütün xalqın adından danışmaq və bütün xalqın adından müraciət etmək hüququ yoxdur.

4.10. Siyasi partiyalar öz hüquqlarından sui-istifadə etməməlidirlər.

4.11. Siyasi partiyaə üzv olmaq kişi və qadınlar üçün eyni şərtlərlə mümkün olmalıdır və onlar üçün bərabər imkanlar yaradılmalıdır.

4.12. Siyasi partiyanın nizamnaməsi homin partiyanın fəaliyyətində əlilliyi olan şəxslərin iştirakını məhdudlaşdırmamalıdır.

4.13. Siyasi partiyanın fəaliyyətini dayandırdığı dövrdə (siyasi partiya tərəfindən məcburi dövlət ödənişlərinin, cərimələrin, mövcud mülki-hüquqi və əmək müqavilələri üzrə ödənişlərin, fəaliyyət notəçisində dəymiş ziyanın ödənilməsi, həmçinin bu Qanunun 8.2-ci maddəsində və 8.7-ci maddəsinin birinci cümləsində müəyyən edilmiş hərəkətlər istisna olmaqla) və ya ləğvinin dövlət qeydiyyatına alındığı halda onun hər hansı formada fəaliyyət göstərməsi, o cümlədən partiya orqanlarının (struktur qurumlarının) və üzvlərinin siyasi partiyanın adından çıxış etməsi və ya fəaliyyət göstərməsi, toplantıların keçirilməsi, maliyyə əməliyyatlarının aparılması, yaxud onun fəaliyyətinin qanunsuz təşkildə və ya işində iştirak qadağandır. Siyasi partiyanın səlahiyyət müddəti bitmiş orqanları (struktur qurumları) tərəfindən partiyanın fəaliyyəti ilə əlaqədar hər hansı hərəkətlərin edilməsi, o cümlədən qərarların qəbul edilməsi və ya sənədlərin imzalanması qadağandır.

4.14. Siyasi partiya aşağıdakı subyektlər tərəfindən bu Qanunun pozulmasına görə cavabdehlik daşıyır:

4.14.1. siyasi partiyanın orqanları və struktur qurumları;

4.14.2. siyasi partiyanı təmsil etmək səlahiyyətinə malik olan vəzifəli şəxs;

4.14.3. siyasi partiyanın adından qərarlar qəbul etmək səlahiyyətinə malik olan vəzifəli şəxs;

4.14.4. siyasi partiyanın fəaliyyətinə nəzarət etmək səlahiyyətinə malik olan vəzifəli şəxs;

4.14.5. bu Qanunun 4.14.1-4.14.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş subyektlər tərəfindən nəzarətin həyata keçirilməməsi notəçisində siyasi partiyanın adından rəsmi olaraq hərəkət edən üzvü.

2-ci fəsil

Siyasi partiyanın təsis edilməsi, dövlət qeydiyyatı, fəaliyyətinin yoxlanılması, dayandırılması və bərpası, siyasi partiyanın ləğvi

Maddə 5. Siyasi partiyanın təsis edilməsi

5.1. Siyasi partiya Azərbaycan Respublikasının tam fəaliyyət qabiliyyətli olan azı 50 vətəndaşı (təsisçilər) tərəfindən təsis edilir.

5.2. Siyasi partiyanın təsis edilməsi məqsədilə təsisçilər təsis yığıncağını keçirirlər. Təsisçilərin siyasi partiyanın təsis yığıncağında nümayəndə vasitəsilə iştirakına yol verilmir.

5.3. Təsis yığıncağında siyasi partiyanın nizamnaməsi və proqramı qəbul olunur, təmsilçilik məqsədilə təsisçilərin sırasından səlahiyyətli şəxs müəyyən edilir. Bu Qanunun 5.7-ci maddəsinə uyğun olaraq siyasi partiyanın nizamnaməsində və proqramında çatışmazlıqlar əşkarlanarsa təsis yığıncağında homin sənədlərdə müvafiq dəyişikliklər edilir. Siyasi partiyanın təsis yığıncağının notəçiləri protokolla rəsmiləşdirilir. Təsis yığıncağının protokolunda, o cümlədən təsisçilərin və səlahiyyətli şəxsin adı, soyadı, atasının adı, doğulduğu tarix, qeydiyyat ünvanı və əlaqə telefon nömrəsi göstərilir.

5.4. Təsis yığıncağının keçirildiyi tarixdən 30 gün müddətində siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) ərizə ilə müraciət edərək təsis yığıncağının protokolu, partiyanın nizamnaməsini və proqramını təqdim edir. Ərizə siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi və digər təsisçilər tərəfindən imzalanır və notariat qaydasında təsdiqlənir.

5.5. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) ərizənin daxil olduğu tarixdən 30 gün müddətində sənədlərin bu Qanunun 5.1-5.4-cü maddələrinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır.

5.6. Təqdim edilmiş sənədlərdə çatışmazlıqlar əşkar edildikdə, ərizənin daxil olduğu tarixdən 30 gündən gec olmayaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) onların aradan qaldırılması barədə məlumatı siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsinə təqdim edir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərir, həmçinin bu Qanunun 4.7-ci maddəsinin tələbinə əməl olunmamasının hüquqi notəçilərinə ona izah edir. Bütün çatışmazlıqlar eyni zamanda bildirilməlidir.

5.7. Bu Qanunun 5.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumat daxil olduqdan sonra siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi sənədlərdə əşkar edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün tədbirlər görür və ərizə ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) müraciət edir. Ərizə siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi tərəfindən imzalanır və notariat qaydasında təsdiqlənir.

5.8. Təqdim edilmiş sənədlərdə çatışmazlıqlar əşkar edildikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu Qanunun 5.5-ci və ya 5.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş ərizənin daxil olduğu tarixdən 30 gün müddətində bu barədə məlumatı siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsinə təqdim edir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərir.

5.9. Bu Qanunun 5.8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumat daxil olduğu tarixdən 180 gün müddətində siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi siyasi partiya üzvlərinin bu Qanunun 6.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş sayının təmin edilməsi üçün tədbirlər görür və bu Qanunun 20.10-cu maddəsinə uyğun olaraq üzvlərinin reyestrini tərtib edir.

Maddə 6. Siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatı

6.1. Dövlət qeydiyyatına alınması üçün siyasi partiyanın azı 5000 üzvü olmalıdır.

6.2. Siyasi partiyanın səlahiyyətli şəxsi bu Qanunun 5.9-cu maddəsində müəyyən edilmiş müddət bitəndən sonra 10 gündən gec olmayaraq siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatına alınması üçün "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) müraciət edir.

6.3. Bu Qanunun 5.9-cu maddəsinə uyğun olaraq reyestrin təqdim edilməməsi və ya bu Qanunun 5.9-cu və 6.2-ci maddələrində müəyyən edilmiş müddətlərə əməl olunmaması siyasi partiyanın təsis edilməsi prosesinin yenidən başlanmasına səbəb olur.

6.4. Siyasi partiya üzvlərinin reyestrində baş verməmiş sonrakı dəyişikliklər barədə ildə bir dəfə (yanvar ayının 15-dək) müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) məlumat təqdim edir.

6.5. Siyasi partiya dövlət qeydiyyatına alındığı tarixdən 3 gün müddətində bu barədə məlumatı mediada dərc etdirir və (və ya) yayımlayır.

6.6. Siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatı ilə bağlı (o cümlədən bu Qanunun 30-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş halda) digər məsələlər Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi və "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir.

Maddə 7. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin yoxlanılması

7.1. Bu Qanunun 28-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) siyasi partiyanın fəaliyyətinin normativ hüquqi aktların və nizamnaməsinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır. Bu məqsədlə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum):

7.1.1. siyasi partiyanın fəaliyyətinin Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarına və nizamnaməsinə uyğunluğunu öyrədir;

7.1.2. siyasi partiyanın yaradılması zamanı yol verilmiş Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarının tələblərinin pozulması halları ilə əlaqədar araşdırma aparır;

7.1.3. siyasi partiyaə bu Qanunun 7.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada yazılı xəbərdarlıq edir;

7.1.4. bu Qanunun 8-ci və 9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş qaydada siyasi partiyanın fəaliyyətini dayandırılması və ya onun ləğvi barədə məhkəmədə iddia qaldırır.

7.2. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarına və nizamnaməsinə uyğunluğunun öyrənilməsi məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum):

7.2.1. siyasi partiyanın fəaliyyəti ilə bağlı üzvlərindən, həmçinin dövlət orqanlarından (qurumlarından), yerli özünüidarəetmə orqanlarından, hüquqi və fiziki şəxslərdən daxil olmuş müraciətlərə baxır, mediada dərc olunmuş (yayımlanmış) məlumatları nəzərdən keçirir;

7.2.2. dövlət elektron informasiya ehtiyatlarından istifadə etməklə siyasi partiya üzvlərinin reyestrində olan məlumatları ildə azı iki dəfə nəzərdən keçirir;

7.2.3. məsələ ilə bağlı siyasi partiyanın qanuni təmsilçisinin izahatını alır;

7.2.4. Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş digər tədbirlər görür.

7.3. Siyasi partiyanın yaradılması zamanı yol verilmiş normativ hüquqi aktların tələblərinin pozulması hallarının araşdırılması məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum):

7.3.1. məsələ ilə bağlı siyasi partiyanın qanuni təmsilçisinin izahatını alır;

7.3.2. bu Qanunun 6.1-ci maddəsinin tələbinin pozulması halı müəyyən edildikdə dövlət qeydiyyatına alınarkən siyasi partiyaə üzv sayının 4500-dən aşağı olması halında homin siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatının ləğvi barədə məhkəmədə iddia qaldırır;

7.3.3. normativ hüquqi aktların pozulmasının aradan qaldırılması olan digər halı müəyyən edildikdə siyasi partiyaə yazılı xəbərdarlıq edir.

7.4. Bu Qanunun 7.2-ci maddəsi çərçivəsində görülmüş tədbirlər notəçisində normativ hüquqi aktların və siyasi partiyanın nizamnaməsinin pozulması halı (bu Qanunun 4.3-cü maddəsinin, həmçinin fəaliyyəti dayandırılmış siyasi partiya tərəfindən bu Qanunun 4.13-cü maddəsinin birinci cümləsinin pozulması halı, habelə dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiyaə üzv sayının 4500-dən aşağı olması halı istisna olmaqla) müəyyən edildikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) siyasi partiyaə yazılı xəbərdarlıq edir.

7.5. Bu Qanunun 7.3.3-cü və 7.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş xəbərdarlıqda pozuntu halları göstərilir və əsaslandırılır, onların aradan qaldırılması üçün tələblər və zəruri müddət (bu Qanunun 30.1-ci, 30.3-cü və 30.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sənədlərin təqdim edilməsi üçün 30 gün) müəyyən edilir, həmçinin pozuntuların aradan qaldırılmasının hüquqi notəçiləri izah edilir. Xəbərdarlıq siyasi partiyaə təqdim edilir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərilir. Siyasi partiya göstərilmiş pozuntular xəbərdarlıqda müəyyən edilmiş müddətdə aradan qaldırır və bu barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) məlumat verir.

Maddə 8. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırılması və bərpası

8.1. Siyasi partiya fəaliyyətini müvəqqəti dayandıra bilər. Bu barədə qərar (fəaliyyətin dayandırıldığı müddət dəqiq göstərilməklə) siyasi partiyanın qurultayı tərəfindən qəbul olunur.

8.2. Qurultayın keçirildiyi tarixdən 3 gün müddətində siyasi partiya qəbul olunmuş qərarı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının fəaliyyətini dayandırılması barədə məlumatı mediada dərc etdirir və (və ya) yayımlayır.

8.3. Siyasi partiya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) bu Qanunun 7.3.3-cü və 7.4-cü maddələrinə uyğun olaraq müəyyən etdiyi pozuntularla xəbərdarlıqda göstərilmiş müddətdə aradan qaldırır bu barədə məlumat vermədikdə, onun fəaliyyəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) iddiası əsasında apellyasiya məhkəməsinin qərarı ilə 2 aydan 6 ayadək müddətinə dayandırıla bilər. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırılması barədə apellyasiya məhkəməsinin qərarı Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq qəbul edilir. Həmin məhkəmə qərar qüvvəyə mindiyi tarixdən 3 gün müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) siyasi partiyanın fəaliyyətini dayandırılması barədə məlumatı mediada dərc etdirir və (və ya) yayımlayır.

8.4. Siyasi partiyanın fəaliyyəti bu barədə qurultayın qərarı qəbul edildiyi, yaxud müvafiq məhkəmə qərarı qüvvəyə mindiyi tarixdən dayandırılması hesab olunur.

8.5. Siyasi partiyanın fəaliyyətini dayandırdığı dövrdə onun orqanlarının və struktur qurumlarının nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş səlahiyyət müddətlərinin axımı dayandırılır.

8.6. Bu Qanunun 8.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş halda siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırıldığı müddət bitdikdən sonra siyasi partiyanın fəaliyyəti bərpa olunmuş hesab olunur.

8.7. Bu Qanunun 8.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş halda siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırıldığı müddət bitdikdən sonra siyasi partiya 30 gün müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) bu Qanunun 7.3.3-cü və 7.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş xəbərdarlığında göstərilmiş pozuntuların aradan qaldırır və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) bu barədə məlumat təqdim edir. Təqdim edilmiş məlumatda xəbərdarlıqda göstərilmiş pozuntuların tam aradan qaldırılması müəyyən edildikdə, məlumatın daxil olduğu tarixdən 30 gündən gec olmayaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu barədə məlumatı siyasi partiyaə təqdim edir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərir. Həmin məlumat alındığı tarixdən siyasi partiyanın fəaliyyəti bərpa olunmuş hesab olunur.

8.8. Bu Qanunun 8.6-cı və 8.7-ci maddələrində uyğun olaraq siyasi partiyanın fəaliyyətinin bərpa olunduğu tarixdən 3 gün müddətində siyasi partiya bu barədə məlumatı mediada dərc etdirir və (və ya) yayımlayır.

8.9. Bu Qanunun 8.7-ci maddəsinin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə məlumat müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edilmədikdə, həmçinin təqdim edilmiş məlumatda xəbərdarlıqda göstərilmiş pozuntuların tam aradan qaldırılmadığı müəyyən edildikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu Qanunun 9.3-cü maddəsinə uyğun olaraq tədbir görür.

8.10. Hərbi və ya fəvqəladə vəziyyətin elan edilməsinə səbəb olmuş halların aradan qaldırılmasına və müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsinə mane olan siyasi partiyanın fəaliyyəti hərbi və ya fəvqəladə vəziyyət dövrü başa çatandaqəd dayandırıla bilər. Bununla bağlı məsələlər "Hərbi vəziyyət haqqında" və "Fəvqəladə vəziyyət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq tənzimlənir.

Maddə 9. Siyasi partiyanın ləğvi

9.1. Siyasi partiya bu Qanunla və Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hallarda (bu Qanunun 3.11-ci maddəsi nəzərə alınmaqla) siyasi partiya qurultayının və ya məhkəmənin qərarı əsasında ləğv edilə bilər.

9.2. Siyasi partiyanın ləğvi barədə siyasi partiyanın qurultayının qərarı siyasi partiyanın nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş qaydada qəbul edilir.

9.3. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) aşağıdakı hallarda siyasi partiyanın ləğvi barədə apellyasiya məhkəməsinə iddia qaldırır:

9.3.1. siyasi partiya bu Qanunun 4.3-cü maddəsinin tələblərini pozduqda;

9.3.2. bu Qanunun 7.3.2-ci və 8.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda;

9.3.3. fəaliyyəti dayandırılmış siyasi partiya bu Qanunun 4.13-cü maddəsinin birinci cümləsinin tələblərini pozduqda;

Siyasi partiyalar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 6-cı səh.

10.2. Siyasi partiyanın adı, qısaldılmış adı və rəmzləri dövlət orqanlarının (qurumlarının), yerli özünüidarəetmə orqanlarının, Azərbaycan Respublikasında dövlət qeydiyyatına alınmış və ya ləğv edilmiş hüquqi şəxslərin, o cümlədən digər siyasi partiyanın adından, adınm qısaldılmış formasından və rəmzlərindən fərqlənməlidir, qanunla qorunan əmtəə nişanlarını təqdim etməməlidir.

10.3. Siyasi partiyanın adında, qısaldılmış adında və rəmzlərində irqi, dini, mənşə, cinsi, etnik xüsusiyyətlərə istinad olunması, habelə fiziki şəxslərin adlarından istifadə edilməsi qadağandır.

10.4. Siyasi partiyanın adı, qısaldılmış adı və rəmzləri bu Qanunun 4.3-cü maddəsində göstərilmiş məqsədlərin təbliğinə xidmət etməməlidir.

10.5. Siyasi partiyanın rəmzləri Azərbaycan Respublikasının və xarici dövlətlərin dövlət rəmzlərindən, habelə beynəlxalq təşkilatların rəmzlərindən fərqlənməlidir.

10.6. Siyasi partiya öz rəmzlərinin təsdiq edilməsi barədə qərarını qəbul etdiyi tarixdən 30 gün müddətində rəmzlərin eskizlərini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edir.

10.7. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı siyasi partiyanın bayrağı ilə bərabər qaldırılsa (aslırsa) və ya yerləşdirilsə, siyasi partiyanın bayrağının ölçüsü Azərbaycan Respublikası Dövlət Bayrağının ölçüsündən böyük ola bilməz.

Maddə 11. Siyasi partiyanın fəaliyyət istiqamətləri

11.1. Siyasi partiya aşağıdakı istiqamətlərdə fəaliyyət göstərir:

11.1.1. ölkənin siyasi həyatında iştirak edir;

11.1.2. vətəndaşların siyasi iradəsinin ifadə olunmasında, həmçinin ictimai rəyin formalaşdırılmasında iştirak edir;

11.1.3. vətəndaşlar arasında siyasi maarifləndirmə işi aparır;

11.1.4. ümummilli dəyərləri və vətənpərvərliyi təbliğ edir;

11.1.5. üzvlərinin siyasi fəallığına dəstək verir;

11.1.6. üzvlərinin siyasi iradəsini ifadə edir;

11.1.7. seçkilərin, həmçinin ümumxalq səsverməsinin (referendumun) keçirilməsində iştirak edir;

11.1.8. müxtəlif məsələlər ilə bağlı rəy və təkliflərini təqdim etməklə Azərbaycan Respublikasının daxili və xarici siyasətinin formalaşmasına təsir göstərir.

Maddə 12. Siyasi partiyanın hüquq və vəzifələri

12.1. Siyasi partiya aşağıdakı hüquqlara malikdir:

12.1.1. məqsədləri və fəaliyyəti barədə informasiyanı sərbəst yaymaq;

12.1.2. ideyalarını, məqsədlərini və proqramını təbliğ etmək;

12.1.3. digər siyasi partiyalarla fəaliyyətində əlaqələndirilməsi, habelə ümumi məqsədlərin təbliği və müdafiə edilməsi məqsədilə könüllülük əsasında birləşib ittifaqlar və siyasi bloklar yaratmaq;

12.1.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarını, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və bələdiyyə seçkilərinin, həmçinin ümumxalq səsverməsinin (referendumun) keçirilməsində iştirakla bağlı Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş hüquqları həyata keçirmək;

12.1.5. fəaliyyət istiqamətlərinə aid məsələlərlə bağlı iclaslar, görüşlər konfranslar və müşavirələr keçirmək;

12.1.6. "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yığıncaq, mitinq, nümayiş, küçə yürüşü və piket keçirmək;

12.1.7. bu Qanunun 3.8-ci maddəsinə uyğun olaraq özünün və üzvlərinin hüquqlarını və qanuni maraqlarını müdafiə etmək;

12.1.8. siyasi partiyanın nizamnaməsində (proqramında) qeyd olunmuş məqsədlərlə (hədəflərlə) razı olmayan şəxsi üzvlüyü qəbulundan imtina etmək;

12.1.9. fəaliyyət istiqamətlərinə aid məsələlərlə bağlı təşəbbüslə çıxış etmək, o cümlədən dövlət orqanlarına (qurumlarına), yerli özünüidarəetmə orqanlarına müvafiq təkliflər vermək;

12.1.10. hüquqi aktların layihələrini hazırlamaq və aidiyyəti üzrə təqdim etmək, həmçinin dövlət orqanları (qurumları), yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən hüquqi aktların layihələrinin hazırlanmasında iştirak etmək, hüquqi aktlarda dəyişikliklər edilməsi, onların şərh edilməsi, qiəvvəsinin dayandırılması və ya ləğv edilməsi ilə bağlı məsələ qaldırmaq;

12.1.11. "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq çap mediasını təsis etmək (çap mediasının iştirakçısı olmaq);

12.1.12. bu Qanunun 12.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq;

12.1.13. bu Qanunun 19-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada beynəlxalq əməkdaşlıq əlaqələri qurmaq;

12.1.14. bu Qanunun 24-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada ianələr qəbul etmək;

12.1.15. qısaldılmış ada, həmçinin emblema, bayrağa və s. rəmzlərə malik olmaq;

12.1.16. konfranslar, görüşlər, müzakirələr və digər ictimai tədbirlər keçirmək;

12.1.17. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını keçirdiyi tədbirlər zamanı qaldırmaq (asmaq) və ya yerləşdirmək;

12.1.18. bu Qanuna, həmçinin Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına uyğun olaraq digər hüquqları həyata keçirmək.

12.2. İctimai-siyasi nəsrlərin, digər təbliğat və təşviqat materialların hazırlanması və satışı istisna olmaqla, siyasi partiya sahibkarlıq fəaliyyətində digər növləri ilə məşğul ola bilməz. Bu Qanunun 12.2-ci maddəsinin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş sahibkarlıq fəaliyyətinin növləri ilə məşğul olmaq, həmçinin bu Qanunun 12.1.11-ci maddəsinin məqsədləri üçün siyasi partiya təsərrüfat cəmiyyətləri yarada bilər və ya onlarda iştirak edə bilər.

12.3. Siyasi partiyanın aşağıdakı vəzifələri vardır:

12.3.1. öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, qanunlarına, digər normativ hüquqi aktlarına və öz nizamnaməsinə riayət etmək;

12.3.2. üzvlərinin reyestrini aparmaq;

12.3.3. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarını, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və bələdiyyə seçkilərinin, həmçinin ümumxalq səsverməsinin (referendumun) keçirilməsində iştirakla bağlı Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş vəzifələri yerinə yetirmək;

12.3.4. bu Qanunun 27-ci maddəsinə uyğun olaraq mühasibat uçotunu aparmaq, maliyyə hesablarını və maliyyə fəaliyyətinə dair əlavə məlumat və sənədləri aidiyyəti üzrə təqdim etmək;

12.3.5. fiziki və hüquqi şəxslərin hüquq və azadlıqlarına hörmət bəsləmək;

12.3.6. dövlət orqanlarının (qurumlarının), yerli özünüidarəetmə orqanlarının, vəzifəli şəxslərin fəaliyyətinə, həmçinin digər şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyətinə müdaxilə etməmək;

12.3.7. digər siyasi partiyanın öz siyasi ideyalarını və baxışlarını azad və sərbəst yaymaq hüququna hörmət bəsləmək;

12.3.8. keçirdiyi mərasimlər və digər təntənəli tədbirlər zamanı Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını qaldırarkən və ya asarkən Azərbaycan Respublikası Dövlət Himninin ifa edilməsini təmin etmək;

12.3.9. bu Qanuna, həmçinin Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına uyğun olaraq digər vəzifələri yerinə yetirmək.

12.4. Siyasi partiyanın ali və qurultayarası kollegial idarəetmə orqanlarının iclaslarının yalnız epidemiyə öleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və karantin rejiminin tətbiqi ilə əlaqədar real vaxt rejimində videokonfrans sistemi vasitəsilə keçirilməsinə yol verilir.

Maddə 13. Siyasi partiyanın nizamnaməsi və proqramı

13.1. Siyasi partiyanın hər bir şəxsin tanış olmaq imkanı olan nizamnaməsi və proqramı olmalıdır. Nizamnamə və proqram təsis yığıncağında qəbul edilir. Dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiyanın nizamnaməsində və proqramında dəyişikliklər, həmçinin yeni nizamnaməsi və proqramı bu Qanunun 13.4-cü maddəsinin ikinci cümləsində və 14.2.1-ci maddəsinə uyğun olaraq qəbul edilir.

13.2. Siyasi partiyanın nizamnaməsində aşağıdakılar nəzərdə tutulmalıdır:

13.2.1. siyasi partiyanın adı və qısaldılmış adı (olduğu halda);

13.2.2. siyasi partiyanın qərarlarının yerləşdiyi yer (hüquqi ünvanı);

13.2.3. siyasi partiyanın məqsədi, fəaliyyət istiqamətləri, hüquq və vəzifələri;

13.2.4. siyasi partiya üzvlük məsələləri (üzvlüyə qəbul və xitam verilməsi, üzvlərin qeydiyyatı, intizam tədbirləri, üzvlük haqlarının ödənilməsi və s.);

13.2.5. siyasi partiya üzvlərinin hüquq və vəzifələri;

13.2.6. siyasi partiya üzvlərinin partiyadaxili şikayət etmək qaydası;

13.2.7. siyasi partiyanın orqanları və struktur qurumları, onların təşkili qaydası və səlahiyyətləri, onların səlahiyyət müddətləri;

13.2.8. partiyadaxili qərarların, o cümlədən nizamnamənin və proqramın qəbulu və onlarda dəyişikliklər edilməsi, siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırılması, yenidən təşkil və ləğvi barədə qərarın qəbulu qaydası və buna nəzarət formaları;

13.2.9. siyasi partiyanın fəaliyyətinin maddi təminat məsələləri (gəlir, xərclər, ömlak, maliyyə hesabı, mühasibat uçotu və s.).

13.3. Nizamnamədə siyasi partiyanın fəaliyyəti ilə bağlı bu Qanuna və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına zidd olmayan başqa müddəalar da nəzərdə tutula bilər.

13.4. Siyasi partiyanın proqramında partiyanın fəaliyyətinin prinsipləri, hədəf və vəzifələri, həmçinin hədəf və vəzifələrin yerinə yetirilməsi vasitələri nəzərdə tutulmalıdır. Dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiyanın proqramında dəyişikliklərin edilməsi, həmçinin yeni proqramın qəbul edilməsi səlahiyyəti siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə qurultaya və ya qurultayarası kollegial idarəetmə orqanına verilməlidir.

13.5. Nizamnamədə və proqramda dövlət orqanlarının (qurumlarının), yerli özünüidarəetmə orqanlarının, vəzifəli şəxslərin səlahiyyətlərinin mənimlənməsinə, habelə dövlət nəzarəti və yoxlama funksiyalarının nəzərdə tutulmasına yol verilmir.

13.6. Siyasi partiya dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra nizamnaməsində və proqramında edilmiş dəyişiklikləri "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edir.

Maddə 14. Siyasi partiyanın ali idarəetmə orqanı

14.1. Siyasi partiyanın ali idarəetmə orqanı siyasi partiyanın qurultaydır. Qurultay siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş müddətlərdə, lakin 5 ildə bir dəfədən az olmayaraq keçirilir. Siyasi partiyanın növbəti və növbədənkonar qurultay partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə orqanının (həmin orqan olmadığı halda partiya sədrinin) qərarı ilə çağırılır. Növbədənkonar qurultay səlahiyyətlərinə aid olan məsələlər çərçivəsində nəzarət orqanının, həmçinin partiya üzvlərinin ən azı üçdə iki hissəsinin qurultayarası kollegial idarəetmə orqanına (həmin orqan olmadığı halda partiyanın sədrinə) edilmiş müraciəti əsasında da çağırılır.

14.2. Qurultayın müstəsna səlahiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir:

14.2.1. dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiyanın nizamnaməsində dəyişikliklərin edilməsi, həmçinin yeni nizamnamənin qəbul edilməsi;

14.2.2. siyasi partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə və nəzarət orqanlarının say tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, üzvlərinin seçilməsi və səlahiyyətlərinə xitam verilməsi;

14.2.3. siyasi partiya sədrinin seçilməsi və səlahiyyətlərinə xitam verilməsi;

14.2.4. qurultayarası kollegial idarəetmə, nəzarət orqanlarının və siyasi partiya sədrinin hesablarının dinlənilməsi;

14.2.5. siyasi partiyanın fəaliyyətinin dayandırılması, yenidən təşkil və ləğvi haqqında qərarın qəbul edilməsi.

14.3. Bu Qanunun 15.2-ci, 15.4-cü, 16.2-ci, 16.4-cü və 17.2-ci maddələri nəzərə alınmaqla, siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq qurultayın səlahiyyətlərinə digər məsələlər də aid edilə bilər.

Maddə 15. Siyasi partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə orqanı

15.1. Siyasi partiya qurultayarası dövrədə ümumi rəhbərliyi həyata keçirmək üçün kollegial idarəetmə orqanı (orqanlar) yaradıla bilər. Qurultay qurultayarası kollegial idarəetmə orqanının say tərkibini müəyyənləşdirir, üzvlərini seçir və səlahiyyətlərinə xitam verir.

15.2. Qurultayarası kollegial idarəetmə orqanı:

15.2.1. qurultayarası dövrədə siyasi partiya ümumi rəhbərliyi həyata keçirir;

15.2.2. növbəti və növbədənkonar qurultay çağırır;

15.2.3. fəaliyyəti barədə qurultay qarşısında hesabat verir;

15.2.4. digər siyasi partiyalarla ittifaq və siyasi blok yaradılması barədə qərar qəbul edir;

15.2.5. siyasi partiyanın çap mediasının təsis edilməsi və ya onlarda iştirakı barədə qərar qəbul edir;

15.2.6. siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətləri çərçivəsində partiyanın əmlakının və vəsaitlərinin idarə edilməsi üzrə qərarlar qəbul edir.

15.3. Bu Qanunun 14.2-ci, 16.2-ci (siyasi partiya sədr vəzifəsi olduğu halda), 16.4-cü və 17.2-ci maddələri nəzərə alınmaqla, siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq qurultayarası kollegial idarəetmə orqanının səlahiyyətlərinə digər məsələlər də aid edilə bilər.

15.4. Siyasi partiya qurultayarası kollegial idarəetmə orqanı olmadığı halda, bu Qanunun 15.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətləri siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq partiyanın sədri həyata keçirir.

Maddə 16. Siyasi partiyanın sədri

16.1. Siyasi partiyanın fəaliyyətinə cari rəhbərliyi həyata keçirmək üçün idarəetmə orqanı olan sədr seçilə bilər. Sədr partiyanın ali seçkilə vəzifəli şəxsi sayılır. Qurultay sədri seçir və səlahiyyətlərinə xitam verir. Siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə sədrin səlahiyyət müddəti, həmçinin müavinlərinin olması müəyyən oluna bilər.

16.2. Sədr:

16.2.1. siyasi partiyanın fəaliyyətinə cari rəhbərliyi həyata keçirir, etibarnaməsiz partiyanın adından hərəkət edir;

16.2.2. siyasi partiyanı təmsil edir;

16.2.3. fəaliyyəti barədə qurultay qarşısında hesabat verir;

16.2.4. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq etibarnamələr verir, partiya adından əlaqələr qurur, siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətləri çərçivəsində partiyanın əmlakı və vəsaitləri üzərində sərəncam verir;

16.2.5. siyasi partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə və nəzarət orqanlarının növbədənkonar iclaslarını çağırır;

16.2.6. özünün, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49-1.1.3-cü və 49-1.1.5-ci maddələrində göstərilən şəxslərin bağlanılan əqdə münasibətə aidiyyəti şəxs qismində çıxış etməsi, həmçinin həmin əqdə əlaqədar öz maraqlarının xüsusiyyətləri (onun yaranması, həcmi və s.) barədə məlumatı Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49-1.6-cı maddəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada siyasi partiyanın nəzarət orqanına təqdim edir.

16.3. Bu Qanunun 14.2-ci, 15.2-ci (siyasi partiya qurultayarası kollegial idarəetmə orqanı olduğu halda), 15.4-cü və 17.2-ci maddələri nəzərə alınmaqla, siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq sədrin səlahiyyətlərinə digər məsələlər də aid edilə bilər.

16.4. Siyasi partiya sədr vəzifəsi olmadığı halda, bu Qanunun 16.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş səlahiyyətləri siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə orqanı həyata keçirir.

16.5. Sədr və sədr müavinləri siyasi partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə orqanında və məsvəratçı qurumlarında, o cümlədən onların rəhbərliyində təmsil oluna bilər.

16.6. Sədr səlahiyyətlərinin bir hissəsinin həyata keçirilməsini müavinlərinə (olduğu halda) həvalə edə bilər.

16.7. Sədr Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49.3-cü maddəsinə müəyyən edilmiş vəzifələri yerinə yetirməyə bəcbulur.

Maddə 17. Siyasi partiyanın nəzarət orqanı

17.1. Nəzarət orqanı siyasi partiyanın nəzarət-təftiş kollegial orqanıdır. Qurultay nəzarət orqanının say tərkibini müəyyənləşdirir, üzvlərini seçir və səlahiyyətlərinə xitam verir.

17.2. Nəzarət orqanı:

17.2.1. siyasi partiyanın nizamnaməsinin və proqramının tələblərinin, partiya orqanlarının qərarlarının yerinə yetirilməsinə nəzarəti həyata keçirir;

17.2.2. partiyadaxili nizam-intizam və maliyyə məsələlərinə nəzarəti həyata keçirir;

17.2.3. siyasi partiyanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini təftiş edir;

17.2.4. nəzarətin və təftişin nəticələri barədə qurultayarası kollegial idarəetmə orqanına (həmin orqan olmadığı halda partiyanın sədrinə) məlumat verir;

17.2.5. fəaliyyəti barədə qurultay qarşısında hesabat verir;

17.2.6. növbədənkonar qurultayın çağırılması barədə siyasi partiyanın qurultayarası kollegial idarəetmə orqanına (həmin orqan olmadığı halda partiyanın sədrinə) müraciət edir;

17.2.7. siyasi partiya orqanlarını (qurultay istisna olmaqla) və struktur qurumlarının qərarlarının normativ hüquqi aktlara və siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğunluğunu bilavasitə yoxlayır, həmçinin onların hərəkət və ya hərəkətsizliyindən verilən şikayətlərə baxır.

17.3. Bu Qanunun 14.2-ci, 15.2-ci, 15.4-cü, 16.2-ci və 16.4-cü maddələri nəzərə alınmaqla, siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq nəzarət orqanının səlahiyyətlərinə digər məsələlər də aid edilə bilər.

17.4. Nəzarət orqanının üzvü siyasi partiyanın digər orqanlarında və struktur qurumlarında təmsil oluna bilməz.

Maddə 18. Siyasi partiyanın struktur qurumları

18.1. Siyasi partiya müvafiq istiqamətlər üzrə məsvəratçı qurumlar, siyasi partiyanın qərarlarında cari işlərlə məşğul olmaq məqsədilə ayrıca bölmə (katiblik, aparat və s.), həmçinin yerli təşkilatlar yaradıla bilər.

18.2. Struktur qurumların təşkili qaydası və səlahiyyətləri, onların səlahiyyət müddətləri siyasi partiyanın nizamnaməsi ilə müəyyən edilir.

18.3. Yerli təşkilatın statusu Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq hüquqi şəxsin filialı statusuna bərabər tutulur.

18.4. Yerli təşkilat siyasi partiya tərəfindən Azərbaycan Respublikasının müvafiq inzibati ərazi vahidi üzrə yaradılır.

18.5. Yerli təşkilatın adında onun yaratmış partiyanın adına və yaradıldığı müvafiq inzibati ərazi vahidinin adına istinad olunmalıdır.

18.6. Yerli təşkilatın yuxarı orqanı ümumi yığıncaqdır (konfrans və s.). Ümumi yığıncaqda siyasi partiyanın yerli təşkilatında qeydiyyatda olan üzvlər iştirak edir. Ümumi yığıncaqda yerli təşkilatın fəaliyyətinə dair hesabat dinlənilir, siyasi partiya müəyyən olunmuş nümayəndəlik normasına uyğun olaraq siyasi partiyanın qurultayına nümayəndələr seçilir və siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq digər məsələlər həll edilir.

Maddə 19. Siyasi partiyanın beynəlxalq əlaqələri

19.1. Siyasi partiya digər ölkələrin siyasi partiya ilə əməkdaşlıq edə, o cümlədən sazişlər bağlaya bilər.

19.2. Siyasi partiya siyasi partiyaların beynəlxalq ittifaqlarına üzv ola bilər.

19.3. Siyasi partiya bu Qanunun 19.1-ci və 19.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda müvafiq olaraq sazişin bağlandığı və ya üzvlüyə daxil olduğu tarixdən 30 gün müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) bu barədə məlumat verir.

4-cü fəsil Siyasi partiya üzvlük məsələləri

Maddə 20. Siyasi partiya üzvlük

20.1. Bu Qanunun 1.1.7-ci maddəsinin tələblərinə cavab verən şəxs siyasi partiyanın üzvü ola bilər. Şəxs yalnız bir siyasi partiyanın üzvü ola bilər. Dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiyanın üzvü partiyanın yalnız bir yerli təşkilatında (olduğu halda) qeydiyyatda ola bilər.

20.2. Heç kəs hər hansı siyasi partiya daxil olmağa və ya onun üzvlüyündə qalmağa məcbur edilə bilməz.

20.3. Siyasi partiya üzvlük irqi, etnik, dini, dil, cinsi, mənşə, əqidə və sosial mənsubiyyətinə görə məhdudlaşdırıla bilməz.

20.4. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər siyasi partiyanın üzvü ola bilməzlər.

20.5. Azərbaycan Respublikası məhkəmələrinin hakimi, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman), hərbi qulluqçular, həmçinin prokurorluq, ədliyyə, daxili işlər, gömrük, fəvqəladə hallar, miqrasiya, xarici işlər, vergi orqanlarının xüsusi rütbəli əməkdaşları, İctimai Televiziya və Radio Yayımaları Şirkətinin Yayım xidmətinin üzvləri, baş direktoru və onun müavinləri, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin və Hesablama Palatasının üzvləri, din xadimləri, notariuslar siyasi partiyanın üzvü ola bilməzlər və siyasi partiyanın fəaliyyətində iştirak edə bilməzlər. Həmin şəxslər işə (xidmətə) başlamazdan qabaq siyasi partiyanın üzvlüyündən çıxmalıdırlar.

20.6. Bu Qanunun 20.5-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq keçən şəxslər istisna olmaqla, digər dövlət qulluqçuları, həmçinin dövlət adından yaradılaraq müvafiq sahədə dövlət siyasətini həyata keçirən və hakimiyyət səlahiyyətinə (nəzarət, yoxlama, hüquqmüəyyənedici sənədlərin verilməsi və ya məsuliyyət tədbirlərinin tətbiqi) malik olan publik hüquqi şəxslərdə inzibati vəzifə tutan əməkdaşlar siyasi partiyanın üzvü ola bilməzlər, lakin qulluq vəzifələrini icra etdiyi vaxtda siyasi partiyanın fəaliyyətində iştirak edə bilməzlər.

20.7. Həmkarlar ittifaqları birliklərinin sədrləri və ya onların müavinləri eyni zamanda siyasi partiyanın orqanında təmsil oluna bilməzlər.

20.8. Siyasi partiyanın bu Qanunun 5.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş təsisçiləri partiyanın üzvləri hesab olunurlar.

20.9. Şəxsin siyasi partiyadakı üzvlüyünə aşağıdakı hallarda xitam verilir:

20.9.1. şəxs öz iradəsinə əsasən siyasi partiyanın üzvlüyündən çıxdıqda;

20.9.2. şəxs öldükdə və ya məhkəmənin qərarı ilə ölmüş elan edildikdə;

20.9.3. şəxsin Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına xitam verildikdə;

20.9.4. şəxs məhkəmənin qərarı ilə məhdud fəaliyyət qabiliyyəti və ya fəaliyyət qabiliyyəti olmayan xaric edildikdə;

20.9.5. şəxs siyasi partiyadan xaric olunduqda.

20.10. Siyasi partiya üzvlərinin reyestrini (adı, soyadı, atasının adı, doğulduğu tarix, qeydiyyat ünvanı, qeydiyyatda olduğu partiyanın yerli təşkilatı (olduğu halda) və əlaqə telefon nömrəsi göstərilməklə) aparr.

Maddə 21. Siyasi partiya üzvlüyünün hüquqları

21.1. Siyasi partiya üzvlüyünün hüquqları bu Qanunun 21.2-ci maddəsi nəzərə alınmaqla onun nizamnaməsi ilə müəyyən edilir. Həmin hüquqlar Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və digər normativ hüquqi aktlarına, Azərbaycan Respublikasının tərfədar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə zidd ola bilməz.

21.2. Siyasi partiya üzvlüyünün aşağıdakı hüquqları vardır:

21.2.1. siyasi partiyanın nizamnaməsində müəyyən edilmiş qaydada siyasi partiyanın orqanlarının və struktur qurumlarının təşkilində iştirak etmək, həmçinin onlara seçilmək (toyin edilmək);

21.2.2. siyasi partiyanın orqanlarına və struktur qurumlarına sərə, təklif, ərzə və şikayət ilə müraciət etmək və öz müraciətini dair mahiyyəti üzrə cavab almaq, həmçinin onların fəaliyyəti haqqında məlumat almaq;

21.2.3. siyasi partiyanın nizamnaməsində və ya Qanunun 21.5-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada siyasi partiya orqanlarının və struktur qurumlarının hərəkət və ya hərəkətsizliyindən şikayət etmək;

21.2.4. öz iradəsinə sərbəst formada ifadə etmək;

21.2.5. siyasi partiyanın üzvlüyündən çıxmaq;

21.2.6. bu Qanuna, həmçinin Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına və siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq digər hüquqları həyata keçirmək.

21.3. Şəxsin siyasi partiyadakı üzvlüyü və onun partiyanın fəaliyyətində iştirakı, həmçinin siyasi partiya üzvlüyünün olmaması onun hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılmasına (bu Qanunun 20.5-20.7-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla), hər hansı imtiyazın verilməsinə və ya qanunla müəyyən edilmiş vəzifələrin icrasından imtinaya əsas ola bilməz.

21.4. Özü barədə rəsmi məlumatların təqdim edilməsi zamanı şəxsəndən siyasi partiyadakı üzvlüyünə və ya üzvlüyünün olmamasına dair məlumatın göstərilməsinin tələb edilməsinə yol verilmir.

21.5. Siyasi partiya ilə üzvləri arasında yaranan mübahisələr partiyanın nizamnaməsində nəzərdə tutulmuş partiyadaxili qaydada həll olunur. Siyasi partiyanın üzvü siyasi partiyanın orqanlarının və struktur qurumlarının fəaliyyəti ilə bağlı, o cümlədən hərəkət və ya hərəkətsizliyindən şikayət etmək üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) və məhkəməyə müraciət edə bilər.

Maddə 22. Siyasi partiya üzvlüyünün vəzifələri

22.1. Siyasi partiya üzvlüyünün vəzifələri bu Qanunun 22.2-ci maddəsi nəzərə alınmaqla onun nizamnaməsi ilə müəyyən edilir. Həmin vəzifələr Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və digər normativ hüquqi aktlarına, Azərbaycan Respublikasının tərfədar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə zidd ola bilməz.

Siyasi partiyalar haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 7-ci səh.

22.2. Siyasi partiya üzvünün aşağıdakı vəzifələri vardır:
22.2.1. siyasi partiyanın nizamnaməsi və proqramı ilə tanış olmaq;
22.2.2. siyasi partiyanın nizamnaməsində və proqramında göstərilmiş tələblərə əməl etmək;
22.2.3. siyasi partiya orqanlarının və struktur qurumlarının qanuni qərarlarını yerinə yetirmək;
22.2.4. siyasi partiyanın fəaliyyətində iştirak etmək;
22.2.5. üzvlük haqqını ödəmək;
22.2.6. siyasi partiyanın adına, moqşəd və vəzifələrinə xələl gətirən hərəkətlərə yol verməmək;
22.2.7. bu Qanunun 20.10-cu maddəsinə uyğun olaraq aparılan reyestrə özünə aid olan məlumatlarda baş vermiş dəyişikliklər barədə siyasi partiya məlumat vermək;
22.2.8. bu Qanuna, həmçinin Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarına və siyasi partiyanın nizamnaməsinə uyğun olaraq digər vəzifələri yerinə yetirmək.

5-ci fəsil

Siyasi partiyanın fəaliyyətinin maddi təminatı

Maddə 23. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi

23.1. Siyasi partiyanın fəaliyyəti aşağıdakı mənbələr hesabına maliyyələşir:

23.1.1. üzvlük haqqı;
23.1.2. ianə;
23.1.3. dövlət maliyyə yardımı;
23.1.4. bu Qanunun 12.1.11-ci və 12.1.12-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş fəaliyyətdən əldə edilən gəlir;
23.1.5. mülki hüquq müqavilələri üzrə, o cümlədən əmlakından istifadə və onun satılmasından, borcun (kreditin) alınmasından əldə edilən vəsait;
23.1.6. hüquq varisiyyəti və vəərəsəlik yolu ilə əldə edilən əmlak;
23.1.7. qanunla qadağan olunmayan digər gəlirlər.
23.2. Siyasi partiyanın aşağıdakılardan tərəfindən maliyyələşdirilməsi, o cümlədən aşağıdakılardan ianələr qəbul etməsi qadağandır:
23.2.1. bu Qanunun 23.1.3-cü maddəsinə nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, dövlət orqanları (qurumları);
23.2.2. yerli özünüidarəetmə orqanları və onların tabeliyində olan qurumlar;
23.2.3. digər hüquqi şəxslər, o cümlədən ictimai birliklər və fondlar, dini qurumlar;
23.2.4. beynəlxalq təşkilatlar, xarici dövlətlər və xarici hüquqi şəxslər;
23.2.5. əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər;
23.2.6. yetkinlik yaşına çatmamış şəxslər, fəaliyyət qabiliyyət-sizliyi və ya məhdud fəaliyyət qabiliyyəti məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş şəxslər;
23.2.7. adını, soyadını, atasının adını, doğulduğu tarixi, qeydiyyat ünvanını və əlaqə telefon nömrəsini göstərməyən fiziki şəxslər.
23.3. Üzvlük siyasi partiya il ərzində ödədiyi üzvlük haqlarının yuxarı həddi minimum əmək haqqının 35 misindən artıq ola bilməz. Üzvlük haqqının məbləğindən artıq ödənişlər ianə hesab edilir.

23.4. Siyasi partiya üzvlərinin bəzi kateqoriyasına (pensiyaçılar və digər sosial müdafiəyə ehtiyacı olanlara, tələbələr və s.) münasibətə üzvlük haqlarının ödənilməsində imtiyaz və ya güzəşt müəyyən edə bilər.

23.5. Siyasi partiyanın sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə etdiyi gəliri üzvləri arasında bölüşdürülməyi və yalnız nizamnaməsi ilə müəyyən edilmiş məqsədlər üçün istifadə edilir.

23.6. Siyasi partiyanın Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından konarda istənilən növ (hər növ maliyyə təşkilatları daxil olmaqla) hesab açması qadağandır.

23.7. Siyasi partiya pul vəsaitini yalnız milli valyutada və nağdsız qaydada bank hesabına köçürmə yolu ilə qəbul edir.

23.8. Siyasi partiyanın əldə etdiyi üzvlük haqları, ianələr və digər əvəzsiz köçürmələr Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq mənfəət vergisindən azad olunur.

Maddə 24. İanə

24.1. Siyasi partiya yalnız Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarından ianə qəbul edə bilər.

24.2. Siyasi partiya qəbul etdiyi və ya vəd edilən ianə müqabilində, ianə verən şəxsə və ya hər hansı digər şəxsə birbaşa, yaxud dolay yolla maddi və sair nemət, hər hansı imtiyaz və ya güzəşt verə bilməz, belə təkliflə çıxış edə və ya belə vəd verə bilməz.

24.3. Siyasi partiya ianə verən şəxsə verdiyi və verəcəyi ianə müqabilində özü və ya üçüncü şəxslər üçün birbaşa, yaxud dolay yolla maddi və sair nemət, hər hansı imtiyaz və ya güzəşt tələb edə və ya qəbul edə bilməz, belə təkliflə və ya vədə razılıq verə bilməz.

24.4. İanə pul vəsaiti və ya digər əmlak şəklində qəbul edilə bilər. Siyasi partiyanın əldə etdiyi aşağıdakı maddi yardım da ianə hesab olunur:

24.4.1. bazar qiyməti ilə müqayisədə imtiyazlı şərtlərlə verilmiş əmlakın (o cümlədən verilmiş borc (kredit) və s.), götürülmüş işin və ya göstərilmiş xidmətin dəyərini onun bazar qiymətindən aşağı olan hissəsi;
24.4.2. öhdəliyin zəmin tərəfindən icrasına görə, həmçinin borcun bağışlanmasına, müddətin keçməsinə və ya öhdəliyin bilavasitə siyasi partiya tərəfindən icra edilməsi ilə bağlı olmayan digər hallara görə onun xitamı nəticəsində əldə olunan pul vəsaiti və ya digər əmlak (onun dəyəri).

24.5. Şəxsin bir və ya bir neçə partiya ilə ərzində verdiyi ianələrin yuxarı həddi minimum əmək haqqının 35 misindən artıq ola bilməz. Digər əmlak şəklində qəbul edilmiş ianənin dəyəri bazar qiyməti ilə müəyyən edilir.

24.6. Siyasi partiya qəbul etdiyi ianələrin məbləği və ianəni verməmiş şəxslər, həmçinin bu Qanunun 24.4.1-ci və 24.4.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallar barədə məlumatı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edir. Barəsində məlumat təqdim edilməmiş ianə üzrə siyasi partiya tərəfindən bank əməliyyatları və hər hansı digər əməliyyat aparıla bilməz.

24.7. Siyasi partiya bu Qanunun tələblərini pozmaqla qəbul etdiyi ianəni onu qəbul etdiyi gündən və ya ianəni tələbləri pozmaqla qəbul etməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatının daxil olduğu tarixdən 30 gün müddətində geri qaytarmalı, bu mümkün olmadığı halda onu dövlət büdcəsinə köçürməlidir.

Maddə 25. Siyasi partiya dövlət maliyyə yardım

25.1. Siyasi partiyanın fəaliyyətinin bu Qanunun 25.2-ci maddəsinə uyğun olaraq maliyyələşdirilməsi üçün dövlət tərəfindən maddi yardım ayrılır və bu məqsədlə hər il dövlət büdcəsinə ayrıca sətirlə göstərilməklə vəsait nəzərdə tutulur.
25.2. Bu Qanunun 25.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan vəsait (bundan sonra - vəsait) yeni çağırış Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş seçkilərdə iştirak edərək etibarlı səslər qazanmış siyasi partiyalara qazanılmış etibarlı səslərin sayı barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatı əsasında Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi səlahiyyətli tərkibdə formalaşdırıldığı gündən etibarən ayrılır və siyasi partiyalar arasında aşağıdakı qaydada bölünür: o cümlədən 25.7-ci maddəsinə uyğun olaraq rüblər üzrə onların bank hesabına köçürülür:

25.2.1. vəsaitin 40 faizi Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan siyasi partiyalar arasında bərabər bölünür;
25.2.2. vəsaitin 50 faizi Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin say tərkibinə bölünür və bunun nəticəsində alınan məbləğ Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan siyasi partiyalardan seçilmiş deputatların sayına vurulmaqla müəyyən edilmiş məbləğə həmin siyasi partiyalara ayrılır. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş təkrar və əlavə seçkilər nəticəsində, həmçinin fəaliyyətdə olan deputatların partiya mənsubiyyətinin yaranması (dəyişməsi) ilə əlaqədar, habelə digər səbəblərdən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində siyasi partiyaların təmsil edən deputatların sayı artdıqda və ya azaldıqda və vəsaitin həmin siyasi partiyalara ayrılması zamanı da bu maddənin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş qayda tətbiq olunur. Bu maddənin birinci cümləsində siyasi partiyalar üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin müvafiq rüb üzrə istifadə olunmamış hissəsi həmin rübün sonunda Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində siyasi partiyaların təmsil edən deputatların sayına uyğun olaraq proporsional qaydada siyasi partiyalara ayrılır;

25.2.3. vəsaitin 5 faizi Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş təkrar və əlavə seçkilər nəticəsində, həmçinin fəaliyyətdə olan deputatların partiya mənsubiyyətinin yaranması (dəyişməsi) ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan yeni siyasi partiyalara bu Qanunun 25.2.1-ci maddəsinə əsasən aparılmış bölgü nəticəsində hər bir siyasi partiyanın müvafiq rüb üzrə payına düşən həcmdə ayrılır;

25.2.4. vəsaitin 2,5 faizi irəli sürdüyü namizədlər Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş seçkilərdə etibarlı səs qazanmış, lakin Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunmayan siyasi partiyalar arasında bərabər bölünür;

25.2.5. vəsaitin 2,5 faizi bu Qanunun 25.2.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş siyasi partiyalar arasında qazanılmış səsələrin sayına uyğun olaraq proporsional qaydada bölünür.

25.3. Bu Qanunun 25.2.4-cü və 25.2.5-ci maddələrinə uyğun olaraq siyasi partiya ayrılan illik dövlət maliyyə yardımının yuxarı həddi həmin partiyanın bu Qanunun 27-ci maddəsinə əsasən təqdim etdiyi maliyyə hesabatında göstərilən illik daxilolmalarının

(dövlət maliyyə yardımı çərçivəsində ayrılmış vəsait nəzərə alınmadan) iki misindən çox ola bilməz.

25.4. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş təkrar və əlavə seçkilər nəticəsində Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan yeni siyasi partiyalara bu Qanunun 25.2.3-cü maddəsinə uyğun olaraq ayrılacaq vəsait həmin seçkilərin yekunları Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Məhkəməsi tərəfindən təsdiq edildiyi tarixdən sonrakı rübdən hesablanır.
25.5. Fəaliyyətdə olan deputatların partiya mənsubiyyətinin yaranması (dəyişməsi) ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan yeni siyasi partiyalara deputatların sayına görə ayrılacaq vəsait həmin deputatların:

25.5.1. dövlət qeydiyyatından keçmiş siyasi partiyanın üzvlü ki mi qeydə alındığı tarixdən sonrakı rübdən və ya;
25.5.2. üzv olduğu siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatına alındığı tarixdən sonrakı rübdən hesablanır.

25.6. İl ərzində bu Qanunun 25.2.3-cü maddəsinin tətbiqi zamanı vəsait çatışmazlığı yarandıqda həmin çatışmazlıq bu Qanunun 25.1-ci maddəsinə uyğun olaraq dövlət büdcəsindən siyasi partiyalara ayrılması vəsaitin istifadə edilməmiş hissəsi hesabına, istifadə olunmamış hissə mövcud olmadıqda və ya kifayət etmədikdə isə dövlət büdcəsindən ehtiyat mənbələrindən əlavə maliyyə yardımının ayrılması hesabına aradan qaldırılır.

25.7. Bu Qanunun 25.1-ci maddəsinə uyğun olaraq dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən bu Qanunun 25-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, rüblər üzrə bərabər hissələrlə siyasi partiyanın bank hesabına köçürülür. Siyasi partiyalara dövlət maddi yardımının verilməsi üçün vəsaitin rüblük bölgüsü aparıldıqdan sonra rüb üzrə ayrılan vəsaitin istifadə olunmamış hissəsi (bu Qanunun 25.2.2-ci maddəsinin üçüncü cümləsində nəzərdə tutulmuş vəsait istisna olmaqla) bu Qanunun 25.6-cı maddəsi üzrə il ərzində yarana biləcək öhdəliklər nəzərə alınmaqla müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən hər rübün sonunda Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunan siyasi partiyalar arasında bərabər bölünür.

25.8. Siyasi partiyalar Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş son seçkilərdə siyasi partiyalar bloku tərkibində iştirak etdikdə, dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait bu Qanunun 25.2-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş qaydada hər bir siyasi partiya ayrıca verilir.

25.9. Siyasi partiya dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitdən imtina etdikdə həmin vəsait bu Qanunun 25.7-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq istifadə olunur.

Maddə 26. Siyasi partiyanın əmlakı

26.1. Siyasi partiyanın mülkiyyətində və istifadəsində onun fəaliyyəti təmin etmək üçün lazım olan qanunla qadağan olunmayan istənilən əmlak ola bilər.

26.2. Siyasi partiyanın əmlakından yalnız nizamnaməsindən və proqramından irəli gələn məqsəd və hədəflərə nail olunması, habelə vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün istifadə edilir.

26.3. Siyasi partiyanın üzvləri partiyanın əmlakına münasibətə hüquqlara malik deyillər.

26.4. Siyasi partiyanın mülkiyyətində sənaye müəssisələri, kooperativlər, həmçinin istehsal müəssisələri (bu Qanunun 12.2-ci maddəsinə nəzərə tutulmuş hallarda istisna olmaqla) ola bilməz.

26.5. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) siyasi partiyanın əsaslandırılmış müraciəti əsasında və mövcud imkanlar daxilində onun qorəngahla təmin olunması üçün tədbirlər görür.

Maddə 27. Siyasi partiyanın maliyyə hesabı

27.1. Siyasi partiya bu Qanunla müəyyən edilmiş tələbləri nəzərə almaqla "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq mühasibat uçotunu aparır və maliyyə hesabatını tərtib edir.

27.2. Siyasi partiya tərəfindən illik maliyyə hesabatı auditor rəyi ilə birlikdə hər il aprel ayının 1-dən gec olmayaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilir.

27.3. Maliyyə hesabatında, o cümlədən üzvlük haqqı ödəyən siyasi partiya üzvlərinin sayı, həmçinin siyasi partiyanın qəbul etdiyi ianələrin məbləği qeyd edilir.

27.4. Siyasi partiyanın maliyyə hesabatının forması, məzmunu və təqdim edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

27.5. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının müraciəti əsasında siyasi partiya maliyyə fəaliyyətinə dair əlavə məlumatları və sənədləri təqdim etməlidir.

27.6. Siyasi partiya illik maliyyə hesabatını auditor rəyi ilə birlikdə mediada dərc etdirir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası siyasi partiyanın illik maliyyə hesabatını özünün rəsmi internet sahifəsində yerləşdirir.

27.7. Maliyyə hesabatı müvafiq qaydada təqdim edilmədikdə siyasi partiya həmin ilin qalan rübləri üzrə dövlət maliyyə yardımını ödənilmir. Qeyd edilən pozuntu növbəti ildə təkrarlandığı halda siyasi partiya həmin ilin qalan rübləri üzrə, həmçinin növbəti 1 il ərzində dövlət maliyyə yardımını ödənilmir.

Maddə 28. Siyasi partiyanın maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılması

28.1. Siyasi partiya tərəfindən dövlət maliyyə yardımının xərclənməsinin yoxlanılması Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatası tərəfindən həyata keçirilir.

28.2. Siyasi partiyanın digər maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılması Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən həyata keçirilir.

6-cı fəsil

Yekun müddəalar

Maddə 29. Bu Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunun tələblərinin pozulmasına görə şəxslər Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi, İnzibati Xətalər Məcəlləsi və Cinayət Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş hallarda məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 30. Keçid müddəaları

30.1. Bu Qanun qüvvəyə minəndək dövlət qeydiyyatına alınmış siyasi partiya bu Qanunun qüvvəyə mindiyi tarixdən 180 gün müddətində üzvlərinin sayının bu Qanunun 6.1-ci və 20.10-cu maddəsinə nəzərdə tutulmuş sayı çatdırılması üçün tədbirlər görür və bu Qanunun 20.10-cu maddəsinə uyğun olaraq üzvlərinin reyestrini tərtib edərək müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edir.

30.2. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) siyasi partiya üzvlərinin reyestrini təqdim etdikdən 30 gün müddətində onun bu Qanunun 6.1-ci və 20.10-cu maddələrinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlayır. Siyasi partiya üzvlərinin reyestrində çatışmazlıqlar aşkar edildikdə, onun təqdim etdiyi tarixdən 30 gündən gec olmayaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) onların aradan qaldırılması barədə məlumat siyasi partiya təqdim edir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərir. Bütün çatışmazlıqlar eyni zamanda bildirilməlidir.

30.3. Bu Qanunun 30.2-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş məlumat daxil olduğu tarixdən 30 gün müddətində siyasi partiya üzvlərinin reyestrində aşkar edilmiş çatışmazlıqları aradan qaldıraraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) reyestrini təqdim edir.

30.4. Təqdim edilmiş siyasi partiya üzvlərinin reyestrində çatışmazlıqlar aşkar edilmədikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu Qanunun 30.2-ci və ya 30.3-cü maddəsinə uyğun olaraq reyestrin təqdim etdiyi tarixdən 30 gün müddətində bu barədə məlumat siyasi partiya təqdim edir və ya sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə göndərir.

30.5. Bu Qanunun 30.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumat daxil olduğu tarixdən 90 gün müddətində siyasi partiya nizamnaməsini və proqramını bu Qanunun tələblərinə uyğunlaşdırır, proqramı olmadıqda onu qəbul edir və nizamnaməsində və proqramında edilmiş dəyişiklikləri, yaxud yeni nizamnaməni və proqramı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edir.

30.6. Bu Qanunun 30.1-ci, 30.3-cü və 30.5-ci maddələrinin tələblərinə əməl olunmadıqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu Qanunun 7.4-cü və 9.3.4-cü maddələrinə uyğun olaraq tədbir görür.

30.7. Bu Qanunun 25.2.4-cü və 25.2.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş dövlət maliyyə yardımını bu Qanun qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçiriləcək seçkilərdə etibarlı səs qazanmış, lakin Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisində təmsil olunmayan siyasi partiyalara ayrılır.

30.8. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündən "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 11, maddə 387; № 12, maddə 454; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 3, maddə 226; 2001, № 11, maddə 683; 2002, № 8, maddə 463; 2004, № 2, maddə 57, № 5, maddə 321, № 8, maddə 598; 2005, № 4, maddə 278, № 6, maddə 464; 2006, № 3, maddə 225; 2007, № 11, maddələr 1049, 1053; 2010, № 4, maddə 276; 2012, № 5, maddə 414; 2014, № 11, maddə 1332; 2015, № 4, maddə 366; 2017, № 5, maddə 684; 2018, № 6, maddə 1158, № 7 (I kitab), maddələr 1406, 1429; 2020, № 12 (I kitab), maddə 1443) ləğv edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 dekabr 2022-ci il

"Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 16 dekabr tarixli 693-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və "Siyasi partiyalar haqqında"

Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 20 aprel tarixli 346-IVQD nömrəli

Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 8 may tarixli 625 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 16 dekabr tarixli 693-VIQ nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərar alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 5.4-cü maddəsinin birinci cümləsində, 5.5-ci maddəsinin 5.6-cı və 5.7-ci maddələrinin birinci cümlələrində, 5.8-ci, 6.2-ci, 6.4-cü maddələrində, 7.1-ci maddəsinin birinci abzasının birinci və ikinci cümlələrində, 7.2-ci və 7.3-cü maddələrinin birinci abzaslarında, 7.4-cü maddəsində, 7.5-ci maddəsinin üçüncü cümləsində, 8.2-ci maddəsində, 8.3-cü maddəsinin birinci (hər iki halda) və üçüncü cümlələrində, 8.7-ci maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 8.9-cu maddəsində (hər iki halda), 9.3-cü maddəsinin birinci abzasında, 9.5-ci, 9.6-cı, 10.6-cı, 13.6-cı, 19.3-cü maddələrində, 21.5-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 24.6-cı maddəsinin birinci cümləsində, 25.7-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 26.5-ci, 27.4-cü, 30.1-ci maddələrinin

rində, 30.2-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 30.3-cü, 30.4-cü, 30.5-ci və 30.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Qanunun 24.6-cı maddəsinin birinci cümləsində və 27.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;

1.3. həmin Qanunun 5.4-cü maddəsinin birinci cümləsində, 5.5-ci maddəsində, 5.6-cı və 5.7-ci maddələrinin birinci cümlələrində, 5.8-ci, 6.2-ci, 6.4-cü maddələrində, 7.1-ci maddəsinin birinci abzasının birinci və ikinci cümlələrində, 7.2-ci və 7.3-cü maddələrinin birinci abzaslarında, 7.4-cü maddəsində, 7.5-ci maddəsinin üçüncü cümləsində, 8.2-ci maddəsində, 8.3-cü maddəsinin birinci (hər iki halda) və üçüncü cümlələrində, 8.7-ci maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 8.9-cu maddəsində (hər iki halda), 9.3-cü maddəsinin birinci abzasında, 9.5-ci, 9.6-cı, 10.6-cı, 13.6-cı, 19.3-cü maddələrində, 21.5-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 30.1-ci maddəsində, 30.2-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində, 30.3-cü,

30.4-cü, 30.5-ci və 30.6-cı maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.4. həmin Qanunun 25.7-ci maddəsinin birinci və ikinci cümlələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.5. həmin Qanunun 26.5-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti qismində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun pozulmasına görə məsuliyyət növlərini müəyyən edən qanun layihəsini iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. üç ay müddətində:

2.2.1. həmin Qanunun 24.6-cı maddəsinə uyğun olaraq siyasi partiyaların qəbul etdikləri ianələrin məbləği və ianəni verməmiş şəxslər, həmçinin həmin Qanunun 24.4.1-ci və 24.4.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallar barədə məlumatların təqdim edil-

məsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

2.2.2. həmin Qanunun 27.4-cü maddəsinə uyğun olaraq, siyasi partiyanın maliyyə hesabatının formasını, məzmununu və təqdim edilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

2.3. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 20 aprel tarixli 346-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 8 may tarixli 625 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 5, maddə 418; 2014, № 11, maddə 1380) 2-ci hissəsi ləğv edilsin.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Hədəfdə Avropaya qaz ixracının artırılmasıdır

Prezident İlham ƏLİYEV: "Bunun üçün hasilata investisiya qoyulmalı, qaz kəmərləri genişləndirilməlidir"

2023-cü ilin ilk günləri artıq arxada qalır. Prezident İlham Əliyevin yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibədə dedi ki, biz bu ilin də uğurla başa çatacağına ümidlilik və ümidimizin səbəbləri var: "Çünki Azərbaycanın post-müharibə dövründə göstərdiyi mövqə və beynəlxalq miqyasda əldə etdiyi uğurları bunu deməyə əsas verir."

2022-ci il Azərbaycanın tarixinə mühüm hadisələrlə daxil oldu. Dünya postpandemiya dövrünə uyğunlaşmağa başladığı bir zamanda bütün çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan özünün sosial-iqtisadi islahatlarını davam etdirdi, yeniliklərə, uğurlara imza atdı. O cümlədən enerji sektorunda böyük irəliləyişlər oldu, yeni layihələrə başlandı, əhəmiyyətli müqavilələr imzalandı və s. Təsəffüfi deyil ki, bu məsələlər dövlət başçısının müsahibəsində də özünəməxsus yer tutub.

Məlumdur ki, keçən il Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə xeyli kömək göstərdi. İyulun 18-də Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula Fon der Lyayenin Bakıya səfəri də məhz bu dəstəyin gələcək perspektivlərinə xidmət edirdi. Həmin məqsədlə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında memorandum imzalandı. Dövlət başçısı müsahibəsində bunun Azərbaycanın enerji sahəsinin inkişafında əlamətdar hadisə olduğunu qeyd etmişdir: "Əlbəttə, Avropa Komissiyasının prezidentinin səfəri Avropa Komissiyasının və şəxsən xanım Ursula Fon der Lyayenin bu məsələyə ayırdığı diqqətə dəlalət edir. Son illərdə enerji təhlükə-

sizliyi məsələləri dünya gündəliyində əsas yerlərdən birini tutur. Bu o deməkdir ki, həmin məsələ daim beynəlxalq təşkilatların, ən nüfuzlu müxtəlif beynəlxalq forumların gündəliyində olub və Azərbaycanın enerji sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında memorandum imzalandı. Dövlət başçısı müsahibəsində bunun Azərbaycanın enerji sahəsinin inkişafında əlamətdar hadisə olduğunu qeyd etmişdir: "Əlbəttə, Avropa Komissiyasının prezidentinin səfəri Avropa Komissiyasının və şəxsən xanım Ursula Fon der Lyayenin bu məsələyə ayırdığı diqqətə dəlalət edir. Son illərdə enerji təhlükə-

si zərərçülənlərin və müharibə iştirakçılarının ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun tarixi Zəfər qazandığı 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə şəhidlərimizin ailə üzvləri və müharibə iştirakçıları ilə bağlı genişmiqyaslı sosial dəstək tədbirləri həyata keçirilib.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən icra olunan bu sosial dəstək paketi çərçivəsində:

■ 102 min şəxsə 114 min aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub, 3,1 min şəxsə sığorta ödənişi verilib;

■ 2021-ci ilin əvvəlindən şəhid ailələri üzvlərinin, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanların, Milli Qəhrəmanların təqaüdləri, 2022-ci ilin əvvəlindən sosial müavinətlər orta hesabla 60 faiz artırılıb;

■ Şəhid ailələri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin mənzillə təminat proqramı 5 dəfə genişləndirilib və onlara 4 500 mənzil və fərdi ev, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 324 avtomobil təqdim edilib;

■ Şəhid ailələri üzvləri, müharibə iştirakçılarından ibarət 11 min nəfərə 36,7 min sosial-psixoloji dəstək və reabilitasiya xidməti göstərilib;

■ Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan 1,8 min şəxs 30,7 min ödəmə reabilitasiya vasitəsi, 387 nəfər 403 ödəmə yüksək texnologiyalı müasir protezlə təmin edilib;

TANAP-ın (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) və TAP-ın (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) buraxılış qabiliyyətinin ikiqat artırılması gündəmə gəlib. Bunun üçün töbii ki, əlavə tədbirlər tələb olunur. Prezident İlham Əliyev bu barədə demişdir: "Əlbəttə, bundan ötrü tərəfdaşlarımızla məsləhətləşmələr aparılır. TANAP layihəsinə gəldikdə, burada işlər asandır, çünki biz bu layihənin əsas iştirakçısı - şeyeholderiyik və əsas maliyyə yükü bizim üzümüzə düşəcək. TAP layihəsində bizim payımız 20 faizdir, buna görə orada, əlbəttə, konsensus nail olmaq məsələləri üzərində daha çox işləməli olacağıq. Biz neft-qaz sahəsinə aid layihələrə həmişə strateji baxımdan

yanışıq, çünki başa düşürük ki, qaz kəmərləri və neft kəmərləri reallaşdırılmasa, biz öz resurslarımızla sanki qapalı məkanda qalacağıq."

"Cənub qaz dəhlizi"nin tam istifadəyə verilməsi Avropa İttifaqı ölkələrinə qaz ixrac etməyimizə imkan yaradır. İxracın əsas bazası hələ ki "Şahdəniz" yatağıdır. Lakin perspektiv yataqlar da var. Xatırladaq ki, Azərbaycanın 2,6 trilyon kubmetr təsdiq edilmiş ehtiyatları məlumdur. Bundan çox da ola bilər. Çünki neft yataqlarında qazma işləri davam etdikdə, ilk qiymətləndirmələrlə müqayisədə ehtiyatların həcminin daha çox olduğu ortaya çıxmışdır. Texnologiyalar inkişaf etdikdə hasilat imkanlarının artacağı da şübhəsizdir.

Odur ki, 2,6 trilyon kubmetr qaz potensialının təsdiqlənmiş minimal həcmidir. Başqa sözlə, Azərbaycanın qaz sahəsi azı 100 il beynəlxalq bazarlara öz ehtiyatlarını tədarük etməyə qadirdir.

Prezidentimiz müsahibəsində bunları qeyd edərək bildirmişdir: "Qaz kəmərlərinin hamısının inşası edilməsini nəzərə alsaq, töbii ki, Avropa İttifaqı ilə biz tədarükün artırılmasını hədəfləmişik. Lakin bundan ötrü, əlbəttə, hasilata investisiya qoyulması zəruridir və biz bunu edirik, bundan ötrü mövcud qaz kəmərlərinin genişləndirilməsi zəruridir. Ona görə ki, həm TANAP, həm də TAP kəmərləri bizim kontrakt bağladığımız həcmə görə nəzərdə tutulub. Biz belə qısa perspektivdə Avropaya tədarükün iki dəfə artırılmasına ehtiyac olacağına nəzərə almamışıq. Yəni xanım Ursula Fon der Lyayen ilə imzalanmış sənədə məhz bu məqam nəzərdə tutulub."

Gələcək ay Bakıda "Cənub Qaz Dəhlizi"nin Məşvərət Şurasının növbəti toplantısı keçiriləcək. Burada yeni mövzular müzakirə olunacaq və iştirak edən ölkələrin sayı da artacaq. Çünki ölkəmizdən qaz almaq istəyən ölkələrin də sayı artır.

Xatırladaq ki, bu, Məşvərət Şurasının sayca 9-cu toplantısı olacaq. 2021-ci ildə 7-ci iclasın koronavirus pandemiyası səbəbindən onlayn formada olduğunu çıxmaq şübhəsiz, 2015-ci ildən bəri şuranın bütün toplantıları Bakıda keçirilib. Bu da "Cənub qaz dəhlizi"nin təşəbbüsçüsünün və aparıcı qüvvəsinin Azərbaycan olduğunu təsdiqləməklə yanaşı, Prezident İlham Əliyevin dünyadakı nüfuzunu bir daha göstərir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Dünya Bankı 2023-2024-cü illərdə Azərbaycanda ÜDM artımı üzrə proqnozunu açıqlayıb

Azərbaycanda 2023-cü ildə ÜDM artımının 2,8 faiz səviyyəsində (daha əvvəl proqnozlaşdırıldığından 0,6 faiz daha çox) olacağı proqnozlaşdırılır.

"Trend" in çərşənbə günü Dünya Bankının (DB) "Global Economic Prospects" hesabatına istinadən bildirdiyinə görə, 2024-cü ildə Azərbaycanda ÜDM artımı 2,6 faiz təşkil edəcək. Beləliklə, DB 2023-2024-cü illərdə Azərbaycanda ÜDM-in orta illik artım tempini 2,7 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır.

Qeyd edək ki, DB 2022-ci ildə Azərbaycanda ÜDM artımını 4,2 faiz səviyyəsində qiymətləndirmişdi.

"2023-cü ildə Cənubi Qafqaz ölkələrində ÜDM artımı 3,3 faiz, 2022-ci ildəki 6,5 faiz artımdan sonra 2024-cü ildə isə 3,5 faiz təşkil edəcək. Proqnozlaşdırılan longimə 2021-22-ci illərdə əhəmiyyətli dərəcədə bərpadan sonrakı dinamikanın zəifləməsinə, avrozonada zəifləmiş artım tempinin təsirini, Ermənistan və Azərbaycan sərhədində gərginliyin qalmasını və Cənubi Qafqazın ən yaxın iqtisadi tərəfdaşlarından biri olan Rusiyada istehsalın davamlı azaldılmasını əks etdirir", - deyərək DB qeyd edir.

Ötən ilin yekunları

Əmək, məşğulluq və sosial müdafiə üzrə elektron xidmətlərə 9,9 milyon müraciət ünvanlanıb

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyət sahələri üzrə əhəliyə təqdim olunan elektron xidmətlərə 2022-ci ildə 9,9 milyon müraciət qeydə alınıb.

Ötən il "e-təyinat"lar davam edib, 231 min pensiya, müavinət, təqaüd təyinatı "e-infrastruktur" üzərindən proaktiv qaydada həyata keçirilib, "e-qayda"da 212 min fərdi şəxsi hesab açılıb.

1997-ci il avqustun 2-dək hərbi xidmətdə olarkən aldığı xərşət notisiyə əsasən əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onlardan vəfat edənlərin vəərəsələrinə birdəfəlik ödəmələrin təyinatı "e-sistem" üzərindən aparılır. Son bir ildə bu istiqamətdə proaktiv qaydada 17,7 min təyinat həyata keçirilib.

Hazırda Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "e-sistemləri"nin 50-dən çox qurumun informasiya bazaları ilə inteqrasiyası həyata keçirilib. Həmin qurumlar tərəfindən 2022-ci ildə nazirliyin informasiya bazalarına edilən sorğu sayı 209 milyon, servislər üzərindən mübadilə sayı 17,8 milyon olub.

Ötən ilin yekunları

Sənaye zonalarına sahibkarların marağı artır

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan sənaye zonalarında 28 sahibkarlıq subyektinə (sənaye parklarında 23, sənaye məhəllələrində 5) rezident statusu verilib.

Qeydiyyatdan alınmış rezidentlər tərəfindən ümumilikdə 171 milyon manat investisiyanın yatırılması, 2400-dən çox iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Bu rezidentlər tərəfindən sənaye zonalarında müxtəlif tonajlı yük və xüsusi təyinatlı avtomobillər, elektrik paylayıcı avadanlıqların və elektrik yuvalarının, müxtəlif tikinti kimyəvirlərin, elektrik avtomat və sayğacların, yumşaq polimer qablaşdırma məhsullarının, havalandırma, yanğınsöndürmə avadanlıqları və müxtəlif metal məmulatların, dam örtüklərinin, avtomatlaşdırma və telemexanika sistemlərinin, divar kağızlarının və s. istehsalı layihələri həyata keçiriləcək.

Qeyd edək ki, İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyi 6 sənaye parkının (Sumqayıt Kimya, Pirallahı, Mingoçevir, Qaradağ, Ağdam və "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" sənaye parkları), 4 sənaye məhəlləsinin (Hacıqabul, Masallı, Neftçala və Sabirabad sənaye məhəllələri), 51 aqroparkın və Peşə Təhsil Mərkəzinin idarəedicisi təşkilatıdır.

Neft ucuzlaşıb

AZƏRTAC xəbər verir ki, dünya birjalarında neft qiymətləri ucuzlaşıb.

Londonun ICE ("InterContinental Exchange Futures") birjasında "brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,64 dollar azalaraq 79,46, Nyu Yorkun NYMEX ("New York Mercantile Exchange") birjasında "light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 0,69 dollar ucuzlaşaraq 74,43 dollar olub.

Postmüharibə dövründə 122 min şəhid ailəsi üzvü və müharibə iştirakçısına müxtəlif xidmətlər göstərilib

102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun tarixi Zəfər qazandığı 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə şəhidlərimizin ailə üzvləri və müharibə iştirakçıları ilə bağlı genişmiqyaslı sosial dəstək tədbirləri həyata keçirilib.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən icra olunan bu sosial dəstək paketi çərçivəsində:

■ 102 min şəxsə 114 min aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub, 3,1 min şəxsə sığorta ödənişi verilib;

■ 2021-ci ilin əvvəlindən şəhid ailələri üzvlərinin, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanların, Milli Qəhrəmanların təqaüdləri, 2022-ci ilin əvvəlindən sosial müavinətlər orta hesabla 60 faiz artırılıb;

■ Şəhid ailələri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin mənzillə təminat proqramı 5 dəfə genişləndirilib və onlara 4 500 mənzil və fərdi ev, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 324 avtomobil təqdim edilib;

■ Şəhid ailələri üzvləri, müharibə iştirakçılarından ibarət 11 min nəfərə 36,7 min sosial-psixoloji dəstək və reabilitasiya xidməti göstərilib;

■ Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan 1,8 min şəxs 30,7 min ödəmə reabilitasiya vasitəsi, 387 nəfər 403 ödəmə yüksək texnologiyalı müasir protezlə təmin edilib;

■ Şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçılarından ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

■ Şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçılarından ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

■ Şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçılarından ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

■ Şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçılarından ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

■ Şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçılarından ibarət 16,5 min şəxsin məşğulluğu təmin edilib, o cümlədən 9,5 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub;

■ Vahid əlaqələndirmə mərkəzlərində 102 min şəxsə aylıq sosial ödəniş, 16,8 min şəxs üzrə birdəfəlik ödəmə təyin olunub

Qarın fəsadları aradan qaldırılır

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin kommunal strukturları və aidiyyəti qurumlar xüsusi gücləndirilmiş iş rejimində yağan qarı kəçür, prospekt və piyada səkəlləri, avtobus dayanacaqları və metro stansiyalarının qarşısından təmizləyiblər.

Şaxtılı hava şəraitində qarın təmizlənməsi və xüsusi təyinatlı texnika vasitəsi ilə yollara duz və kimyovi maddələrin səpilməsi həyata keçirilib.

Yollarla yanaşı, vətəndaşların daha çox istifadə etdikləri yerlər - ictimai-iaşə, təhsil, səhiyyə və digər müəssisələrin ətrafı da təmizlənir. Təmizləmə işlərində həmin müəssisələrin əməkdaşları da yaxından iştirak edirlər. Şəhər

saatlarından intensivləşən işlər gecə ərzində də davam etdirilib. Bakı şəhər və rayon icra hakimiyyətlərinin rəhbər nü-

mayəndələri ərazilərdə olub və aparılan işləri nəzarətdə saxlayıblar. Təmizləmə işləri mərkəzlə yanaşı, Bakı ətrafı

qəsəbə və yaşayış massivlərində də aparılır.

"Azərbaycan"

ADA Universiteti Misirin Diplomatik Araşdırmalar İnstitutu ilə əməkdaşlıq edəcək

ADA Universiteti ilin ilk anlaşma memorandumunu yanvarın 11-də Misirin Diplomatik Araşdırmalar İnstitutu ilə imzalayıb.

Bu barədə AZƏRTAC-a ADA Universitetindən bildirilib. Sənədi ADA Universitetinin prorektoru, eləcə də İnkişaf və Diplomatika İnstitutunun direktoru Fariz İsmayilzadə və Misirin Diplomatik Araşdırmalar İnstitutunun direktoru Valid Haqqağq imzalayıblar. Sənədə əsasən, tərəflər konfranslar, mühazirələr və ya "dəyirmi masa" müzakirələri də daxil olmaqla müxtəlif birgə tədbirlər təşkil edəcək və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə təcrübə və bilik mübadiləsi həyata keçirəcəklər.

Fariz İsmayilzadə ADA Universitetinin beynəlxalq müstəvidə tərəfdaşlarının sayının durmadan artdığını vurğulayaraq tərəflər arasında əməkdaşlığın 5 prioritet istiqamətindən bəhs edib. Bildirib ki, həmin prioritetlər sırasında diplomatlar üçün təlim proqramlarının, eləcə də

müxtəlif aktual mövzular barədə yay məktəbləri və genişmiqyaslı tədbirlərin təşkilini, birgə analitik araşdırmaların aparılmasını və "Bakı dialoqları" jurnalında dərc olunacaq məqalələrin yazılması kimi fərqli istiqamətləri qeyd etmək mümkündür.

Valid Haqqağq akademik əməkdaşlığın genişlənməsində tərəflərin də vacib roluna toxunaraq bildirib ki, sözügedən sənəd hər iki ölkənin təmsil olunduğu region barədə məlumatlılıqdan artırılmasına fayda verəcək.

Əlilliyi olan hərbcilər futbol meydançasında oynayacaqlar

Şanlı Zəfərimizin qəhrəmanları olan, müharibədə əzalarını itirmiş qəhrəman hərbcilərimiz Prezident İlham Əliyevin göstərişində qısa müddətdə yüksək texnologiyalı son nəsil protezlərlə təmin olunublar.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, həmin protezlər aktivliyi və funksionallığı ilə onların sərbəst və inamlı şəkildə hərəkət etmələrinə, hətta futbol oynamaq üçün imkan verir.

Yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibəsində Prezident İlham Əliyev ikinci

Qarabağ müharibəsində yaralanaraq əlil olmuş 379 hərbcinin on müasir protezlərlə təmin edildiyini bildirərək deyib: "Cəmi iki il keçməsinə baxmayaraq, İkinci Qarabağ müharibəsinə aid olan bu proqram tam yerinə yetirilib. Bu proqram icrası mətbuatda da işıqlandırılıb. Hər kəs görə bilər ki, bizim qazılarımız hətta futbol oynaya bilərlər".

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi müharibədə yaralanaraq əzalarını itirmiş, lakin on miasir protezlərlə təmin edilərək yenidən fəal həyata davam edən digər hərbcilərimizin iştirakı ilə bir müddət əvvəl keçirilən futbol yarışından videoçarx hazırlayıb.

Qarlı hava bir sıra problemlər yaratdı

Qışın sərt üzü özünü göstərir. Regionlara və Bakıya yağın qar, əlbəttə ki, xoş təəssürat yaratsa da, özü ilə müəyyən çətinliklər də gətirib. Belə ki, yolların buz bağlanması bəzi fəsadların yaranmasına da səbəb olub. Respublika yollarında ölüm və xəsarətlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisələri baş verib.

Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin (DYP) məlumatına əsasən, Bakıda yağın qar səbəbindən 50-dən artıq yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib.

TƏBİB-in məlumatına görə, kəskin hava şəraiti ilə əlaqədar yuxulu səbəblə Bakı Şəhəri Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasına 49 müraciət daxil olub. Müraciətlər əsasən diz, çanaq, bilək, topuq, çiyin və əl nahiyələrinin travmaları ilə bağlı olub.

Qarlı, buzlu-şaxtılı hava şəraiti səbəbilə avtomobil qəzalarının, piyada xəsarətlərinin sayının artmaması üçün vətəndaşlara mövcud hava və yol şəraitini düzgün qiymətləndirmələri, nasaz nəqliyyat vasitələri ilə yola çıxmamaları, sürət həddini minimuma salmaları və hətta zərurət olmadıqda təqdimdə şəxsi nəqliyyat vasitələrindən istifadə etməmələri tövsiyə olunur.

Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Eldoniz Cəfərov deyir ki, ölkəmizdə qarlı havalarda

baş verən yol qəzalarının üç əsas səbəbi var: "Onların birincisi, yol hərəkəti iştirakçılarının, sürücü və ya piyadaların bilərəkdən yol hərəkəti qaydalarını pozmalarıdır. İkincisi, yol infrastrukturunun müvafiq qaydalara uyğun olmaması, qaralıq, nişanlanmayan və hərəkət üçün yararlı olmayan bəzi yolların mövcudluğudur. Üçüncü səbəb isə nasaz avtomobillərdir. Bu səbəbləri aradan qaldırmaq istiqamətində işlər aparılmalıdır".

E.Cəfərov bildirir ki, bu sahədə müvafiq işlər görülür: "Qar yağmadan 1-2 həftə əvvəl avtonəqliyyat üzrə ekspertlər Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi ilə birgə qısa hazırlıq tədbirləri keçirmiş, şəhərin bəzi küçələrində sürücülərlə iş apar-

mışdır. Buna baxmayaraq, gördük ki, bəzi sürücülər hələ də qarlı havalarda nasaz avtomobillərlə yola çıxırlar. Bəzən maarifləndirmə işləri də məsuliyyətsiz sürücülərin köməyinə gəlmir".

Ekspert qeyd edir ki, qarlı havalarda yola çıxan sürücülər məsuliyyətli olmalıdırlar: "Sürücülük bacarıqları zəif, təcrübəsi az olanlar belə havalarda avtomobilə yola çıxmamalıdırlar. Sürücü nəqliyyat vasitəsinin qarlı hava şəraitinə uyğunluğuna, tələblərə cavab verməsinə, avtomobilin qış şinləri olmasına xüsusi diqqət yetirməlidir. Yay şinləri ilə qarlı havada avtomobil idarə etmək olmaz. Avtomobilin şüşəsiləndirilməsinin, faralarının işləməsi də vacib-

dir. Təəssüf ki, bu sadə məsələlərə bəzi sürücülər diqqət yetirmirlər. Bununla da həm öz, həm də digər yol hərəkəti iştirakçılarının həyatı üçün təhlükə yaradırlar".

E.Cəfərov piyadaları da diqqətli olmağa çağırır: "Piyadalar bilməlidirlər ki, qarlı hava şəraitində yollar sürüşkən olur. Bu hallarda avtomobilin anımdaca dayandırmaq həmişə mümkün olmur. Piyadalar sürücülərin sərişgəlliyinə güvənmədən özləri özlərini qorumağa çalışmalıdırlar. Onlar hətta nişanlanmış piyada xətlərini keçməklə belə çox diqqətli olmalıdırlar".

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə işləyən mütəxəssislərə bəzi güzəştlər nəzərdə tutulub

Əmək Məcəlləsinə dəyişikliklərdə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə işləyən mütəxəssis" anlayışı əlavə edilib.

AZƏRTAC Dövlət Vergi Xidmətinə istinadla xəbər verir ki, bu sözləri DVX-nin idarə rəisi Nigar Vahabzadə deyib.

Bildirilib ki, həmin ərazilərdə işləyən mütəxəssis - peşə, orta ixtisas və ali təhsil haqqında dövlət sənədi və son 60 ay ərzində ən azı 24 ay əmək stajı olan və Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində əmək müqaviləsi (kontrakt) əsasında işləyən şəxsdir.

Həmçinin Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində işləyən mütəxəssislərin əmək müqaviləsi bağladığına işəgötürən (o cümlədən hüquqi şəxs olduqda onun Vergi Məcəlləsinin 33.2-ci maddəsinə uyğun olaraq vergi uçotuna alınmış filialı, nümayəndəliyi) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə vergi uçotunda olduqda, əmək müqaviləsi üzrə iş yeri və həmin ərazilərdə məskunlaşdıqda Vergi Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının digər qanunlarında nəzərdə tutulan güzəştlərdən və imtiyazlardan istifadə etmək hüququna malikdirlər. Qeyd olunan şərtlərin hamısını birgə mövcudluğu mütləqdir: "Bunlarla yanaşı, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə işləyən mütəxəssislərə əsas və əlavə məzuniyyətlərin müddətindən asılı olmayaraq, 5 təqvim günü müddətində əlavə məzuniyyət verilməsi nəzərdə tutulur.

Qanunvericilikdə dəyişikliklər işğaldan azad edilmiş ərazilərin milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasına, orada vətəndaşlara layiqli yaşayış şəraitinin yaradılması istiqamətində görüləcək işlərə böyük töhfə verəcək", - deyər N.Vahabzadə vurğulayıb.

Fransada yeni tətillər başlayır

Fransa həmkarlar ittifaqları hökumətin pensiya sistemində islahat elan etməsindən sonra səfərbərliyə başlayıb. İslahat nəticəsində pensiya yaşı 62-dən 64-ə qaldırılıb.

Baş nazir Elizabet Borna dediyyə görə, bu tədbirlər sistemin yaşamasını təmin etmək üçün zəruridir və 2030-cu ilə qədər mərhələli şəkildə tətbiq ediləcək.

Həmkarlar ittifaqları uzun müddətdir ki, pensiya yaşının 64 və ya 65-ə qaldırılmasına qarşı mübarizə aparacaqları barədə xəbərdarlıq edirlər. Bununla əlaqədar CFDT Həmkarlar İttifaqının baş katibi Lorən Berjer deyir: "Hökumətin islahat barədə elanından sonra bütün həmkarlar ittifaqları ümumi peşələrarası səfərbərlik cavabı hazırlamaq üçün dərhal bir araya gəliblər. Bu, 19 yanvar 2023-cü il tarixində tətillər və nümayişlərin ilk günü şəkildə olacaq".

Həmkarlar ittifaqları hökumətin pensiya islahatı layihəsini qəti şəkildə rədd edir və bildirirlər ki, 19 yanvar səfərbərliyi hökuməti təslim olmağa məcbur etmək məqsədini daşıyan bir sıra aksiyaların yalnız başlanğıcı olacaq. Onlar deyirlər ki, yeniliklər bütün işçilərə, xüsusən də erkən işə başlayanlara və ya fiziki əməkə məşğul olanlara ağır zərbə vuracaq. Bununla belə, hökumətin başlatdığı pensiya islahatı işəgötürənlər və mühafizəkar qüvvələr tərəfindən dəstəklənir.

Xatırladaq ki, ötən şənbə günündən etibarən Parisdə "sarı jiletli" in təşkil etdiyi etiraz aksiyaları bərpa olunub. Etirazçılar Fransada qiymətlərin sürətlə qalxdığını bildirir və bunun qarşısını almaqdan ötrü hökumətdən lazımi tədbirlər görməyi tələb edirlər.

Nümayiş iştirakçıları iqtisadi tələblərlə yanaşı, prezident Emmanuel Makronun

sərişətsiz daxili və xarici siyasətinə qarşı da şüarlar səsləndiriblər.

Yerli KİV-in xəbərinə görə, fransalı "sarı jiletli" yenidən döyüşməli həvəsindədirlər: yanvarın 7-də onlar hökumətə və etdikləri "isti bahardan" əvvəl Eyfel qülləsinin yaxınlığındakı Bretey meydanından başlayaraq Parisin sol sahilinin böyük hissəsi boyunca 14-cü dairədəki Danfer-Roşro meydanına qədər bir növ isinmə xarakterli yürüş keçiriblər.

Parisin mərkəzində ölümcül olmayan silahlardan yenicən atəş səsləri eşidilib, dəyənəklər havada uçub, göz yaşardıcı qazdan istifadə edilib.

"Sarı jiletli" son aylarda hakimiyyət və korporasiyalarla təkbaşına vuruşan bütün narazıları birləşdirməyə çalışırlar.

Ölkəni əvvəlcə neftçilərin titili iflic etmişdi, indi işə həkmlər daha yüksək məaş istəyirlər. Ötən ilin noyabrından bəri tibb işçiləri həm də səhiyyəyə daha çox vəsaitin ayrılmasını tələb ediblər.

"Sarı jiletli" bütün bu insanlara şəxsi maraqları üçün deyil, ümumi maraqlar üçün mübarizə aparmağı təklif edirlər.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Azad edilmiş ərazilərdə çalışanlar sosial sığorta haqlarını 100 faiz geri alacaqlar

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə işləyən insanların sərəməli idarə edilməsi, müasir bilik və bacarıqlara malik mütəxəssislərin işə cəlb olunması məqsədilə bir sıra qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər edilib. Artıq həmin ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarlar ödədikləri məcburi dövlət sosial sığorta haqlarını dövlət büdcəsi hesabına subsidiya vasitəsilə geri ala biləcəklər.

AZƏRTAC Dövlət Vergi Xidmətinə istinadla xəbər verir ki, bu barədə İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin idarə rəisi Nigar Vahabzadə bildirib.

DVX rəsmisi qeyd edib ki, dövlət başçısı "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2021-ci ildə Sərəncam imzalayıb. Sərəncamın icrası ilə bağlı "Sosial sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında" və "Sosial müavinətlər haqqında" qanunlarda, Miqrasiya Məcəlləsində və Əmək Məcəlləsində dəyişikliklər edilib. Burada əsas məqsəd işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması üçün ölvərişli şəraitin yaradılması, sığortələndirən xərclərinin minimum səviyyəyə endirilməsi, müasir bilik və bacarıqlara malik mütəxəssislərin həmin ərazilərə cəlb olunmasıdır.

Onun sözlərinə görə, "Sosial sığorta haqqında" qanuna edilmiş dəyişikliklərin əsasında, rüb ərzində sığortələndirən vəsaiti hesabına müddətli sığorta haqlarının məbləği 10 il müddətində dövlət büdcəsindən: 2023-cü il yanvarın 1-dən 2026-cı il yanvarın 1-dək - 100 faiz; 2026-cı il yanvarın 1-dən 2029-cu il yanvarın 1-dək - 80 faiz; 2029-cu il yanvarın 1-dən 2031-ci il yanvarın 1-dək - 60 faiz və 2031-ci il yanvarın 1-dən 2033-cü il yanvarın 1-dək - 40 faiz miqdarında subsidiyalaşdırılacaq. "Muzdlu işçisi olan sahibkarlarla yanaşı, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin özlərinə görə ödədiyi məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının 100 faizi miqdarında subsidiyalaşdırılması nəzərdə tutulur. Həmçinin "Sosial sığorta haqqında" qanununun 14.5.1-1-ci maddəsində qeyd edilən fəaliyyət növləri ilə fərdi qaydada (muzdlu işçi cəlb etmədən) məşğul olan fiziki şəxslər tərəfindən "Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin və məcburi dövlət sosial sığorta haqqının ödənilməsi haqqında qəbz" və "Fərqlənmə nişanı" almamış ödənilmiş məcburi dövlət sosial sığorta haqqı 10 il müddətində 100 faiz subsidiyalaşdırılacaq".

Havaların kəskin soyuması bir sıra problemlər yaradıb

"Azərnerji" ASC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, son günlər havaların kəskin soyuması, nəticədə çovğunla müşahidə edilən qar yağması və buzlaşma ilə əlaqədar ölkənin əsasən dağlıq istiqamətlərində, o cümlədən işğaldan azad edilən bəzi rayonların elektrik veriliş xətlərində müəyyən problemlər ortaya çıxıb.

Xızı, Qəbələ, Ağsu, Yardımlı rayonları ilə yanaşı, "Kəlbəcər" xəttinin Daşkəsən istiqamətindəki Alaxançallı kəndində, Qubad-

lı-Laçın xəttinin Güləbird və Şuşa xəttinin Böyük Tağlar kəndlərindən keçən buzlaşmış hissələrində də problemlər yaranıb. Bu və digər ərazilərin elektrik enerjisi ilə təmin olunmaları üçün "Azərnerji" ASC bütün imkanlarını səfərbər edib.

Qeyd olunmalıdır ki, kəskin hava şəraiti işin intensiv aparılmasına mane olur, qarın qalınlığı bəzi ərazilərdə texnikanın çıxarılmasını çətinləşdirir. Buna baxmayaraq, problemin həlli istiqamətində ciddi addımlar atılıb və atılır.

"Azərişiq" kəskin hava şəraitində abonentləri işıqsız qoymadı

"Azərişiq" ASC Lerik ucqar dağ kəndləri olan Hücü və Dico kəndlərində elektrik enerjisini bərpa edib.

Yanvarın 11-də güclü qar yağması nəticəsində Lerik rayonunun Hücü və Dico

kəndlərinə gedən elektrik naqillərində qəza baş verib və elektrik enerjisinin verilişində fasilə yaranıb.

Qarlı, şaxtılı havada dağlıq ərazidə yerləşən kəndlərə avtomobillə hərəkət etmək mümkün olmayıb. Bu səbəbdən

"Azərişiq" əməkdaşları mal-material təchizatı ilə birlikdə 8 km-lik yolu piyada qədərək baş vermiş qəzaları aradan qaldırıblar.

Qeyd edək ki, Hücü kəndinin 8, Dico kəndinin 25 abonentləri var.

"Qədim alimlər türk xalqları haqqında" kitabı ABŞ-də nəşr olunub

Türkölogiya sahəsində zəngin akademik təcrübəsi olan, ABŞ-nin Berneli Universitetinin keçmiş qonaq professoru, bir sıra kitabların müəllifi, dünyanın nüfuzlu universitetlərində, o cümlədən Stenford və Kaliforniya universitetlərində mühazirələr oxumuş, məruzə və çıxışlar etmiş tanınmış türköloq A.Sanduçinin "Qədim alimlər türk xalqları haqqında" kitabı ABŞ-də "World Scholar Press" tərəfindən iki cildə nəşr olunub.

Bu barədə AZƏRTAC-ın "Türkölogiya" jurnalının məsul katibi Aysel Qəripli məlumat verib. Monoqrafiya "Ön söz", sözkəf fəsil və bibliografiya ibarətdir. "Ön söz"də "türk" etnonimi, eləcə də ən qədim dövrlərdən başlayaraq türklərin daşımış olduğu müxtəlif adlar barədə yığcam məlumat verilir. Əsərdə latın əsaslı müasir türk əlifbası beynəlxalq ingilis əlifbası ilə müqayisədə təqdim edilir. Bu da əsərdə

six-six verilmiş türk sözlərinin oxucuya, xüsusilə müxtəlifdillili müəxəssislərə mümkün qədər düzgün fonetik tərkibdə çatdırılması məqsədi daşıyır.

Çoxsaylı, çoxdillili və son dərəcə zəngin mənbələrlə əsaslanmış tədqiqatçı mükəmməl elmi-metodoloji quruluşu ilə seçilən monoqrafiyasında türklər (və türkölogiya) üçün artıq müəyyən olmuş, mübahisə doğurmayan məsələlərdən bəhs etməklə yanaşı, olduqca mübahisəli, polemik problemlərə geniş yer verir.

Birinci fəsildə türklərin Bibliyaya görə tarixşünaslığı araşdırılır. İkinci fəsildə bu qədim etnosun tanrıları, ana yurdları və ilkin tayfa diferensiasiyası barədə təsvir verilir, üçüncü fəsil isə türk tayfalarının qədim əlaqələrinə, etnik inteqrasiya məsələlərinə bəhs olunub.

Türk və İran tarixşünaslığında tamamilə əks-mövqelərdən yanaşmış Midya məsələsinə A.Sanduçi məhz bir türköloq olaraq həll edərək əsərin dördüncü fəsilində göstərir ki, midiyalılar

türkmənşəli olublar. Müəllif eyni fikri sonrakı, beşinci fəsildə skiflər, saklar, parfiyalılar, baktiryalılar, hunlar, sarmatlar və başqa xalqlar haqqında da deyir və bu zaman, təbii ki, qədim müəlliflərin mötəbər mülahizələrinə istinad edir.

"Qədim alimlər türk xalqları haqqında" kitabının altıncı fəsil qədim türklərin əlifba və yazı mədəniyyətindən bəhs edir. Yeddinci fəsildə isə, doğrudan da, türk tarixinin unikal hadisəsi olub əsərdə də ətraflı təhlil edildiyi kimi, ictimai-siyasi (dövlətçilik), dini-ideoloji (məənəvi), iqtisadi-təsərrüfat və s. sahələrə nüfuz etmiş türk damğalarından söhbət açılır. Nəhayət, səkkizinci fəsildə qədim Amerika türklərindən bəhs olunur ki, bu mövzu son dövrlərdə türkölogiyada xüsusi aktualıq qazanıb.

A.Sanduçinin zəngin linqvistik, arxeoloji, etnoqrafik və s. materialların yer aldığı "Qədim alimlər türk xalqları haqqında" əsəri, heç şübhəsiz, türk xalqları tarixi ilə maraqlanan hər kəs üçün dəyərli töhfədir.

1 illik -124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) **manat**
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) **manat**
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) **manat**

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılış davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

Hörmətli oxucular!
 Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

"Azərtransservis" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin səhmdarlarının nəzərinə!

14 fevral 2023-cü il tarixdə saat 10:00-da Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Dərnəgül qəsəbəsi, 3105-ci məhəllədə yerləşən "Azərtransservis" ASC-nin baş ofisində cəmiyyətin səhmdarlarının növbədənkonar ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir. Yığıncağın gündəliyi üzrə materiallarla tanış olmaq və əlavə məlumat almaq üçün "Azərtransservis" ASC-nin baş ofisinə, həmçinin azertransservis@gmail.com e-mail ünvanına müraciət etmək olar.

"Azərtransservis" ASC

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti gəmiləri üçün istilik detektor testerlərinin satın alınması məqsədi ilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 18 yanvar 2023-cü il saat 17:00-dəkdir. Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, M.Useynov küçəsi 2, AZ1003
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1164

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Bakı şəhəri Nəsimi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərova əzizi

SEHRAN MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Baba Rzayev və "Azərnerji" ASC-nin kollektivi Bakı Şəhəri Nəsimi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərova dayısı

SEHRAN MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Baba Rzayev və "Azərnerji" ASC-nin kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İcbari Sığorta Bürosunun icraçı direktoru Rəşad Əhmədov və büronun kollektivi Azərbaycan Sığortachılar Assosiasiyasının icraçı direktoru Elmar Mirsalayev atası

MÜBARİZ MİRSALAYEVİN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətindən Zakir Quliyev Nəsimi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Əsgərova dayısı

SEHRAN MÜƏLLİMİN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov, komissiyanın üzvləri və katibliyin rəhbərliyi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru, professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Maliyyə şöbəsinin müdiri Rauf Orucov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Aviasiya Akademiyasının prorektoru Şəmsəddin Axundov və M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru, professor Kərim Tahirov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin sədri Lerik Rayon Məhkəməsinin sədri Atabəy Kiçibəyova əzizi

RAHİD KİÇİBƏYOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı və komitənin kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru professor Gülçöhrə Məmmədova Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasının rəisi Qulu Novruzov və akademiyanın kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Texnologiya Universitetinin rektoru Əvəzi Yaşar Öməröv və universitetin kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun professor Tofiq Hüseynov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi cəmiyyətin əməkdaşı Savəddin Hüseynova atası

ZAKİR HÜSEYNOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru Vilayət Vəliyev və universitetin kollektivi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) İqtisadiyyat kafedrasının müdiri, dosent Suqra Hümbətova və kafedranın əməkdaşları Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sumqayıtdan Zakir Fərəcov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı Mühəndislik Universitetinin rektoru professor Havar Məmmədov və universitetin prorektorları Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Bakı Şəhəri üzrə Baş Maliyyə İdarəsinin rəisi Təbriz Həsənov Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyasının rektorluğu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Səbzəliyəvlər ailəsi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru professor Ədalət Muradova qardaşı

YUSİF MURADOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompiüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" Nəşriyyatı, IV mərtəbə

www.azerbaijan-news.az
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 4714
Sifariş 37

Qiyəti 40 qəpik